DAKİK ZARİF
165 BİRİNCİ MÜKÂPAT
MOVADO
ACVATIC

Cumhuriyet

18 inci yıl sayı: 6178

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve Matbaa kısmı 24299 - 24290

Salı 28 Birinciteşrin 1941

BOL ÇEŞİD ve YENİ STİL
MOBİLYA
Almak veya görmek istiyenler
HARAÇÇI KARDEŞLER
Limited Şirketi
Salonlarını bir defa gezmekle tatmin edilirler.
İstanbul, Fincancılar, Rızapaşa yokuşu
No. 59-61 Telefon: 22060

Cumhuriyet Bayramı Bugün Başlıyor

Memlekette merasim

Başvekilin 12,50 de radyoda söyliyeceği hitabe ile açılacak

İhracatın Murakabesi

Piyasada bir kısım ihracat eşyası üzerinde spekülasyon yapılmakta olduğunu haber alıyoruz. İhracat eşyasında spekülasyon, ihracdan evvel bu eşyanın elden ele devrolunarak her devirde bir fiat farkı kaydetmesile tahakkuk eder. Spekülatörler çok kere satın aldıkları malları tesellüm etmek külfetine bile düşmeksizin onları oldukları yerde ikinci, üçüncü, dördüncü ellere geçirirler. Alışverişin bu şekli artık ticaret değildir, bir borsa oyunudur.

Normal zamanlarda mütedavil kıymetler üzerinden yapılan spekülasyonun mutlak surette aleyhinde bulunmağa yer yoktur. Bilhassa borsa spekülasyonları iktısadî faaliyetin hem muharriki, hem miyarı sayılabilir. Fakat şimdiki gibi dünyayı harb afetinin kapladığı anormal zamanlarda ve bilhassa ticaret eşyası üzerinde spekülasyon dikkatle gözönünde tutulacak bir hâdisedir. Gerek memleketten istihsal olunsun, gerek haricden getirilsin.

Dahili istihlâklere mahsus eşya üzerinde spekülasyon, ihtikârın sütkardeşi sayılır, ve başıboş bırakılırsa ister istemez o neticeye gider. Zaman zaman gazetelerde görülen zincirleme ticareti bunun açık misalidir. Şimdiki haller ve şartlar içinde spekülasyonun ihtikârla omuz öpüşen bu şekli caiz değildir. Zaten kanunen memnu da olarak murakabe teşkilâtının takiblerine maruzdur. Ve zannediyoruz ki memlekette bilhassa dahili istihlâke mahsus istihsalâtta spekülasyon yapılamamaktadır.

Fakat anlaşılan fıtraten spekülatör bir mahlûk olan insan, dahili eşya üzerinde at oynatacak meydan bulamayınca bu hırsını ya haricden ithal olunacak veya harice gönderilecek eşya üzerinde tatbik etmek heveslerinden kendini alamamaktadır. Haricden ithal olunarak istihlâke arzedilecek eşya murakabeye tâbi olduğundan onlar üzerinde oynamak belki öyle sanılabileceği kadar kolay olmaz. Fakat ihracata mahsus bir kısım eşya üzerinde spekülasyon cari olduğu muhakkaktır. Bazı ihrac mallarımızın elden ele devrederek alabildiğine fiatlandırıldığı söyleniyor.

— Fena mı, bu eşya yükseltilen son fiatlarile ihrac olunabildikçe memlekete fazla kıymet getirmiş olacağından netice bizim lehimizedir. Bunda itiraz olunacak ne var?

Denilebilir. Ancak hakikat tamamen böyle değildir. İhrac fiatlarının yüksekliği ithal eşyasının pahalılığını icab eder. Onun için spekülasyonla veya başka suretle fiatları lüzumundan fazla yükseltilmiş eşyanın fiatlarındaki sun'i yüksekliğini netice itibarile gene müstehlik ve memleket ödemiş olur. Eskiden esas kaide şu idi: İhrac ettiğin kadar ithal edebilirsin. Şimdi bu kaideye şu ek katıldı: İhrac ettiğin kıymetin ve fiatın karşılığını alırsın.

Bilhassa şimdiki harb devrinde ihracat ve ithalât her memlekette mahduddur ve binaenaleyh bir takım kayıdlara ve şartlara tâbidir. Senin malına muhtac bir memleketten, oraya gönderdiğin ve göndereceğin eşyaya fazla bedel istersen karşıki memleket elbet bu fevkalâdeliğin fazla miktarını anlar. Eşyanı almamazlık etmez, çünkü ona ihtiyacı çoktur. Fakat o bu adaletsizliğin çaresini bilmukabele bizim memlekete satacağı eşyanın fiatlarına zammetmekte bulur. Böylelikle ödeşiriz. Ödeşiriz amma ihrac eşyamızın fiatındaki spekülasyon fazlalığı üç beş kişinin cebinde kaldığı halde bunun karşılığı olan ithal eşyasının fazla fiatı memleket ve millet için fuzuli bir yük olur. O halde kendiliğinden anlaşılır ki şimdiki gibi fevkalâde zamanlarda ihracat eşyasını da murakabe etmek ve herhalde başıboş bırakmamak lâzımdır.

Bu işin en nazik ve en mühim noktası müstahsilin vaziyetidir. Harbden mütevellid zorluklar ve türlü pahalılıklar istinsali tabiatile pahalandırır. Bir kere müstahsil, bu tabiî pahalılık da nazarı dikkate alınmak şartile, istihsalinden kendisini kandıracak ve teşvik edecek bir menfaat elde etmelidir. Hatta bu menfaatin normalden bir parça fazla bile olması hoş görülmelidir. Gerek da-

YUNUS NADİ

(Arkası sahife 3, sütun 4 te)

Ulus meydanında

Büyük şenlik yapılacak, genclik namına bir heyet Ebedî Şefin muvakkat kabrine çelenk koyacaktır

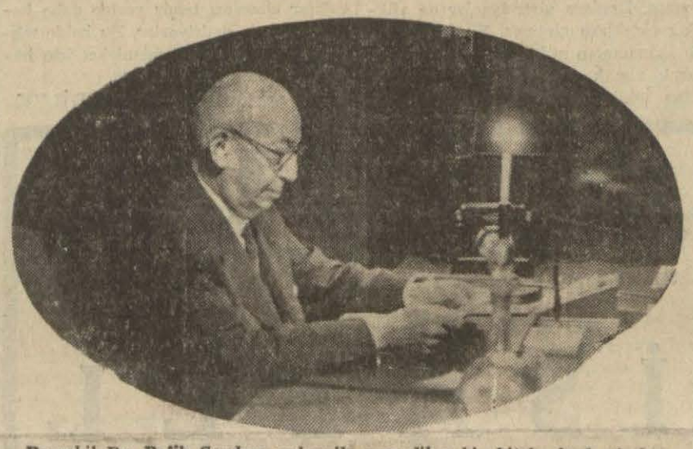

Başvekil Dr. Refik Saydam radyo ile neşredilen bir hitabe irad ederken

Ankara 27 (Telefonla) — Cumhuriyet bayramı için bütün hazırlıklar tamamlanmıştır. Ankara, sabahtan baştanbaşa süslenmişti. Caddelere, meydanlara dövizler konmuş, geniş mikyasta tenvirat için tesisat yapılmıştır. İpodromdaki geçid resmine iştirak edecek izciler ve diğer teşekküller bugün son provayı yaptılar. Şehir, bu bayram her zamankinden fazla kalabalıktır. Gerek bayram tezahürlerini, gerek Meclisin açılış celsesini takib için bir çok ecnebi muhabirler de Ankarada toplanmış bulunuyorlar. Bayram yarın Ulus meydanında yapılacak büyük toplantıda izciler, gençlik ve halk

(Arkası sahife 3, sütun 4 te)

FRANSADA

Rehinelerin idamı tehir edildi

Vişi hükûmeti suikasdlere mâni olmak için bir kanun neşretti

Vichy 27 (a.a.) — Fransadaki Alman askerî idaresinin kumandanı General von Stupnagel, Fransız hükûmetine, Nantes ve Bordeaux'da yapılan suikasdler dolayısile derpiş edilen idam cezalarını, halka bu suikasdlerin failerini meydana çıkarmak imkânını vermek için bir müddet tehir edeceğini bildirmiştir.

Bazı Fransızlar fahriyyen malûmat veriyorlar

Paris 27 (a.a.) — Merkezi Pariste bulunan «Afi» ajansının bildirdiğine göre, bazı Fransızlar, Nant ve Bordo suikasdleri mes'ullerinin bulunmasına yardım

(Arkası sahife 3, sütun 5 te)

BERLİNDE

Kont Ciano neler konuştu?

"Mihver devletleri zafere kadar harbe devam edecekler,,

Roma 27 (a.a.) — Kont Ciano'nun Almanya seyahatinden Giornale d'Italia gazetesinde bahseden Gayda diyor ki:

«Almanya ile İtalya arasındaki mesai birliğinin bu yeni tezahürü askerî vaziyetin sür'atle inkişaf etmekte olduğu bir âna tesadüf etmiştir. Sovyetlerin tamamile münhezim olmaları yaklaşmıştır. Bu inhizam harbin inkişafile az çok doğrudan doğruya alâkadar olan memleketler üzerinde akisler hasıl etmekten hâli kalmıyacaktır.

Almanya ile İtalya, Avrupada bütün milletlerin mesai birliğine dayanan yeni

(Arkası sahife 3, sütun 3 te)

Uzakşarkta fırtına kopuyor

Rus - Japon hududunda çarpışmalar başladı

Japonlar, Rusyayı, Avrupaya kuvvet kaçırmaktan men etmek istiyorlar

Amerikan donanmasından bir filo Singapura gitti

Moskova 27 (a.a.) — Vladivostoktan Tass ajansına bildiriliyor:

23 ilkteşrin günü Craskins hudud köyünden biraz uzakta Japon askerlerinden mürekkeb bir müfreze hududu geçmiş, Bolcha - Tchertova tepesinde vazife gören onbaşı Anikine kumandasındaki Sovyet hudud muhafızlarına taarruz etmiştir. Japonların maksadı hiç şüphesiz hudud muhafızlarımızı yakalamak ve Japon topraklarına götürmekti. Musademe neticesinde her iki taraftan da yaralananlar olmuştur. Japonlar kendi yaralılarını götürmüşlerdir.

Japon asker başlıkları ve mermi hartuçları topraklarımızda kalmıştır.

(Arkası sahife 3, sütun 6 da)

Hull'e göre

Amerika hakikî bir harbe girmek niyetinde değil!

"Almanya bize harb ilân etmedikçe harbe sürüklenmiyeceğiz,,

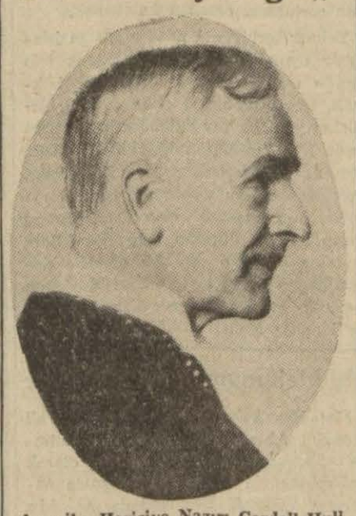

Amerika Hariciye Nazırı Cordell Hull

Vaşington 27 (a.a.) — Âyan meclisi hariciye encümeninin bitaraflık kanununun tadiline dair geçen hafta akdedilen toplantıları esnasında Hariciye Na-

(Arkası sahife 3, sütun 6 da)

Kız izcilerimiz, dün Taksim meydanında geçid resmi provası yaptılar

Istanbulun büyük bayrama hazırlığı

Cumhuriyetin 18 inci yıldönümü bayramı, bu gün öğleden sonra, saat 12,50 de Başvekil Refik Saydamın radyoda söyliyeceği bir hitabe ile açılacaktır. İki gündenberi, şehrimizin ana caddeleri taklar ve bayraklarla süslenmektedir. Bu geceden itibaren her taraf tenvir edilecektir. Cumhuriyet Halk Partisi tarafından, nutuk söyliyecek vatandaşlar için hazırlanan halk kürsülerinin kurulması bitmiş ve nutuk söyliyecek hatibler tesbit edilmiştir. 18 inci yıl bayramının çok canlı ve hareketli geçeceği anlaşılmaktadır. Geçid resmine, geçen senekinden daha fazla askerî kıt'a iştirak edecektir.

Şehrimizde bulunan kız ve erkek liselerile Muallim mektebi, san'at mektebleri ve bir kısım orta mekteb talebesinin iştirakile dün öğleden sonra Taksim meydanında prova mahiyetinde muvaffakiyetli bir geçid yapılmıştır.

(Arkası sahife 3, sütun 5 te)

Sovyet harb tebliği

Stalino şehrini tahliye ettik

Ruslar Uzakşarktaki kuvvetlerinin yarısını Avrupaya getirdi

Moskova kumandanı, askerlere bir adım geri çekilmemek emrini verdi

Moskova 27 (a.a.) — Sovyetlerin geceyarısı tebliği:

26 ilkteşrin günü kıtaatımız, Mojaisk, Maloyaroslavetz, Harkof ve Taganrog istikametlerinde harbetmişlerdir. Garb cephesinin muhtelif kesimlerinde Almanlar, mevzilerimize karşı bir sürü şiddetli taarruzlarda bulunmuşlardır. Bütün bu taarruzlar, püskürtülmüş ve düşman ağır zayiata uğramıştır.

Günlerce devam eden ve Almanların 50 bin maktul ve mecruh vermelerini ve 170 ten fazla top ve takriben askerî malzeme yüklü 1200 kamyon kaybetmelerini intac eyliyen muharebelerden sonra kıtaatımız, Stalino şehrini tahliye etmişlerdir.

Evvelce alınan malûmata göre 25 ilkteşrin tarihinde 27 Alman tayyaresi tahrib edilmiştir. Bizim zayiatımız, 17 tayyareden ibarettir.

«Bir adım geri çekilmemeniz lâzımdır»

Londra 27 (a.a.) — Moskova radyosu, Moskovanın şimal batısında, Nara nehri boyunca cereyan eden muharebeler hakkında diyor ki:

Merkez cephesinde çarpışan askerlere hitab eden yeni bir günlük emirde şöyle deniliyor:

«Bir adım geri çekilmemeniz lâzımdır. Faşistleri bu noktada durdurmak lâzımdır.»

Radyo «S» şehri önünde cereyan eden şiddetli muharebeleri de tasvir etmiş ve düşmanın burada, bir gedik açmak için yaptığı bütün teşebbüslerin durdurulduğunu ve bir düşman piyade taburunun son neferine kadar imha edildiğini söylemiştir.

Ruslar Uzakşarktan Avrupaya kuvvet getiriyor

Domei ajansına göre, Ruslar Uzak-

(Arkası sahife 3, sütun 3 te)

Rus zayiatı

Şimdiye kadar 260 tümen imha edildi

Sovyet orduları en güzide kıt'alarından 6 milyon kişi kaybetti

Berlin 27 (a.a.) — Şarkta cereyan eden muharebenin akıbeti taayyün ettiğine dair Alman Matbuat Nazırı Dr. Dietrich tarafından Berlinde matbuat mümessillerine yapılan beyanat, Alman hükûmet merkezinin askerî mahfillerinde yeniden ehemmiyetle tebarüz ettirilmektedir.

Amerikan ve İngiliz eksperleri tarafından Sovyet ordusunun 300 tümenden mürekkeb olduğuna dair yürütülen tahminler doğru ise, şimdiye kadar Sovyetlerin 260 tümeni imha edildiğine göre, halen Almanlara karşı çıkarılabile-

(Arkası sahife 3, sütun 5 te)

Alman harb tebliği

Moskova cephesine kar yağıyor

Fena havaya rağmen Almanların müthiş tazyiki durmadı

Cenub cephesindeki Rus kıt'alarının vaziyeti çok vahim

Berlin 27 (a.a.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Doğuda, fena havaya rağmen taarruz hareketleri yeni terakkiler kaydetmiştir.

Donetz havzasında, düşmanın ilerlememizi yavaşlatmak için yaptığı mukabil hücumlar, İtalyan kıt'aları sayesinde akim kalmıştır. Düşman ağır kayıblarla geri atılmış, yüzlerce esir müttefiklerimizin eline geçmiştir.

Moskova cephesine mütemadiyen kar yağıyor

Bern 27 (a.a.) — D.N.B.: «Exchange Telegraph» gazetesi, Moskova cephesine dair neşrettiği bir yazıda bilhassa şöyle demektedir:

«Moskova bölgesinde yolları tanklar için geçilmez bir hale getiren ve mütemadiyen yağan yağmura ve karla karışık yağmura rağmen, Sovyet hükûmet merkezinin haricî müdafaalarına karşı Alman tazyikında bir gevşeklik görülmemektedir.

Cenub cephesinin bazı kesimlerinde bulunan Sovyet kıt'aları için vaziyet henüz pek tehlikelidir. Donetz havzasında harb vaziyeti hakkında alınan haberler endişe verici mahiyetlerini muhafaza etmektedirler.»

(Arkası sahife 3, sütun 2 de)

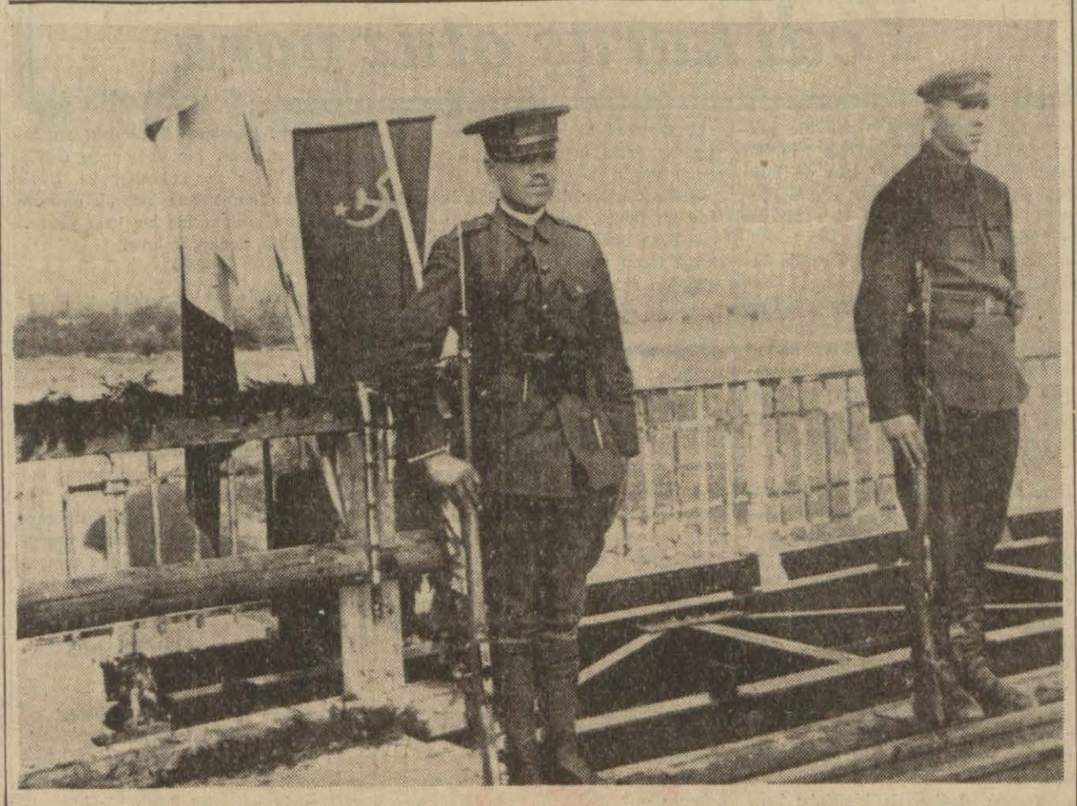

Uzakşarkta Rus - Japon hududunda nöbet bekleyen Japon ve Rus askerleri

Karanfilli Kadın

Meşhur İngiliz edibi A. J. Cronin'in en güzel romanı

Bugün 3 üncü sahifemizde bulacaksınız

Türkiye ile Avrupa arasında münakalât

Münakalât Vekili, şimendifer seferlerinin subat iptidasında başlıyacağını söyledi

Cevdet Kerim İncedayı bir muharririmizle görüşüyor

(Yazısı 3 üncü sahifede)

SAĞLIK NOTLARI

Yazan : Dr. RUSÇUKLU HAKKI

Sinir bozukluklarını yakından araştırırsanız, başlıca sebeb olarak kabına sığmamağı, etrafile uyuşamamağı bulursunuz. Bu, insanın sinir kuvvetlerini yıpratan heyecanların kaynağıdır. Kayalara çarpa çarpa, hergün biraz daha kemirerek onları bir gün deviren dalgalar gibi, insanı yere vuran büyük heyecanların kaynağı.

Herhangi bir vak'a ve hâdise ile uyuşmak, bunları kendine yakıştırmak ve uydurmak demektir. Bir sebebden dolayı hayatımızın herhangi bir unsuru ile bizzat kendimiz arasında tesis edeceğimiz münasebet yalancı ve eksik olursa o zaman içinde yaşadığımız muhitle uyuşamıyoruz; kabımızdan taşıyoruz, muhiti yadırgıyoruz. Ya büsbütün uyuşamayız, yahud uyuşsak da şöyle böyle.

Bu uyuşamamazlık her sahada olur. Çok kere hususî sahada, nitekim aile içinde: Eve ısınamıyan iç güveysi, kaynanası kendisine yan bakan yeni gelin, içine girdiği aileyle; ana dikbaşlı çocuğile, evin hanımı nobran hizmetçisile uyuşamaz.

Bazan hergünkü hayat hâdiselerile uyuşulamaz. Nekadar çoktur bunlar. Evlilikle uyuşulamaz, bekârlıkla uyuşulamaz, talihle, san'atla, mevcud veya mevhum mes'uliyetlerle uyuşulamaz. Yoksullukla hatta zenginlikle uyuşulamaz. Gülmeyiniz, yoksullukla uyuşulmamayı anlarınız ama, zenginlikle uyuşulmamağa gülersiniz belki. Ve nihayet, kendilerinin ve sevdiklerinin hastalıklarile uyuşulamaz.

***

Kabına sığmıyanlar içinde, bizzat kendisile uyuşamıyanlar da bulunuyor. Kendimizdeki bir malûliyet kırar bizi, bir türlü onunla uyuşamayız, taşarız: Semizlik, cılızlık. çok kısa veya çok uzun boy. Bir kazaya uğrayarak biçimi bozulmuş bir çehre veya uzuv, beden malûliyetleri, çehre çizgilerinde bozuk bir ifade, karakterimizin bir inhimaki öfkelendirir bizi. Geçmişteki bir kusura ve yaptığımız bir gafa karşı kısır, teessüfler, şahsî temayüller, iştiyakî ihtiyaclar, cinsî saika ve saire gibi. Kabiliyetlerimizi istıhfaf, hakikî değerimizden şüphelenmek, muhakememize itimad etmemek, insanı tuğyan ettiren şüpheler ve kararsızlıklar vesaire.. Hepsile uyuşulamaz bunların..

***

Sürüp giden uysalsızlıklar, ruhiyat dilinde kompleks denilen vak'alar birliği, yani hatıraların, hayallerin, elem verici hassasiyetlerin ruhî hayatımızın muayyen bir sahasında uyuşarak birleşmesini intac eder. Bu birleşiklik vaktile tasfiye edilmezse, gittikçe hassaslaşarak heyecan yüklü yanlış veya ifrata varmış otomatik bir reaksiyonla patlak verir. Patlak veren reaksiyon onu meydana çıkaran sebeble mütenasib değildir. Kendini hakir görmek kompleksi bunların arasında en çok görülenidir, çekingenliğin ve zâhirde sebebsiz görünen mahzunluğun temeli olur.

Muhitle uyuşamamak heyecanın ve heyecanlı meşguliyetlerin daima tazelenen kaynağıdır ki insanın şahsiyetini perişan eder.

İnsanın nefsindeki karışıklıklar, başlangıcda, bütün sinir ihtilâllerinin menşeidir. O kadar ki sinir hastalıkları «şahsiyet» in hastalıkları gibi telâkki olunabilir. Alâmetleri ruhî sahada olduğu kadar, bedenî sahada da görülebilen hastalıklar.

***

Anlaşılıyor ki insanın geçirdiği hayat ve yaşayış tarzı kendisinin sıhhati üzerinde büyük akisler yapıyor. Eğer yaşayışımız hakkında yanlış bir telâkkiye kapılırsak gerçek hayatımızı yaralamış oluyoruz. Kendini yükseklerde gören şımarık çocuk çetin ve gerçek hayatla karşılaşınca sersemleşir, bocalar.

Yaşadığı ortalıkla uyuşamamak, kabına sığmamak hayatın, bilhassa, tekâmül çağlarında görülüyor. Her insan tekâmül eder ve mütemadiyen uyuşmağa mecburdur: Ailesinhitile, san'at muhitile, içtimaî muhitle, içinde yaşadığı elemanlarla. «Yaşamak uyuşmaktır» Göte'ye göre. Hayat uyuşmak kudretidir, diyebiliriz.

İnsan, insiyakî olarak muvazeneye ve uyuşmağı kolaylaştırmağa düşkündür. Uymak, pasif olarak hâdiselere tâbi olmak, suyun akıntısına kapılmak, kendini intıbaların cereyanına kapıp koyuvermek demek değildir. Realite ile bir temas yakalamak ve ondan bir hayat unsuru çıkarmaktır, mümkün olabildiği kadar. Temasta bulunulan engel, vak'a hayatı düzeltecek, genişletecek bir vasıta haline bile gelebilir. Bazan uygunsuzluk ise az, çok muvazeneyi bozar, «şahsiyeti» dağıtır, perişan eder, verimi azaltır.

Uyuşamamazlıktan hasıl olan bozukluklar tekrarlar ve uzunboylu sürerse neşvünema durur. durmasa bile gelişme ve serpilme bozulur. Öyle ki sürüp giden uyuşamamazlıklar üzerine başkaları da katılarak çeşid çeşid kompleksler teşekkül eder. Böylece hazırlanan zemin üstünde ise şu veya bu sinir hastalıkları belirir.

***

Sıhhat itibarile mükemmel insan bulunmaz. Herkes karakterine ve istidadına göre hergün türlü türlü uyuşamamazlıklarla karşılaşır. Bunlar tekerrür ettikçe beyninde birleştirici bir merkez bulunan kimsenin akli sentezlerini darmadağın eder, bizim Divan edebiyatı şairlerinin klâsik tabirile onda «cemiyeti hatır» denilen şey kalmaz. Düşünceleri, kararları perişan olur.

Bu uyuşamamazlıklardan bazıları insana güzel itiyadları kuvvetlendirmek fırsatını verir. Karakterlerimizin içinde gölgeler de bulunur, ışıklar da.

İnsanın yaşayışı, hayatı terkib eden elemanlara karşı alacağı vaziyete bağlıdır. Doğru ve makul bir vaziyet bizi münasebette bulunacağımız realite ile uyuşturmağa müsaid bulundurur. Uyuşmak, alelâde, zevk, hoşnudluk verir. Muhite uymamaktan sa elem verici inubalar doğar.

***

Sinir tezahürlerinin sebeblerile düşüncemiz vasıtasile münasebetler kurarız. Düşünce doğru değilse münasebetler çığrından çıkar. bozulur. İşte bundan dolayı psiko-nevroz denilen sinir hastalıklarının ârazı -düşüncelerin araya girmesile- aklî tezahürlerle vasıflanır; hasta yanlış düşünür; kurtarmak için ona doğru düşünmeyi öğretmeli. Düşünmek terazilemek demektir; terazi, düşünmek aleti ise beyindir; beyni iyi bir halde bulundurmak lâzım gelir. Tartı da kullanılan dirheme göre olur. Düşünce de -dirhemleri, ölçüleri ayarlamak için esas tutulan mikyaslar gibi- prensiplere tâbidir. Bundan dolayı çığrından çıkan yaşayışı düzeltmek için idare edici bir prensip ister ki herşeyi ona göre ölçelim.

Anlattıklarımıza göre muhitle uyuşmak kabiliyetimiz şunlara bağlanmış bulunuyor:

1 — Hayatı idare edici prensiplere ve aklî tezahürlere;

2 — Sinir sistemimizin haline; bünyevî ve anî teessür ve intıba kabiliyetimize;

3 — Kat'î olarak yaşayış prensipi yaptığımız bilgilere. O prensipler ki onlara karşı aykırı hareketler hastalıklar ve ıstırablarla neticelenir. İnsanda rahat ve huzur bırakmıyan, cevrine had, cefasına payan olmıyan hastalıklar ve ıstırablar.

***

Ne mutlu sinirleri düzgün olana:

«Gussa beni görmedi, kaygu eli değmedi
Endişe şehrinden taşra, bir lâtif mekânda idim»

Diyebilir (Yunus Emre) gibi. Bu beytin bana ilham ettiği mana şu oldu: Hayatları sermedî bir huzur içinde geçiyor, namütenahiliğe el atanlarım. Çünkü cemiyet adamının, aile adamının, fikir adamının ardında, hayatın tezahürlerile başbaşa kalan, samimî, gerçek adam, vicdan adamı, namütenahiliğin adamı var. İnsan öz benliğile ve hayatın güçlüklerile uyuşabilmek için onu bulmalı kendi derinliği içinde. Hayat gerçekten bir uyuşmak ve intıbak kudreti oluyor, onu bulduktan sonra.

Dr. Ruscuklu Hakki

Üniversitenin açılış merasimi

İstanbul Üniversitesi ayın 31 inde merasimle açılacaktır. Bu sene açılış Maarif Vekili Hasan Âli Yücel tarafından yapılacaktır. Bundan sonra Rektör Cemil Bilsel, Üniversitenin verim derecesini, yeni yazılan talebe miktarını ve fakültelerin tedris vaziyetini izah edecektir. En eski ve en yeni talebeden birer kişi de arkadaşları namına söz söyledikten sonra merasime nihayet verilecek ve bütün fakültelerde tedrisata başlanacaktır.

MİLLÎ ŞEFİMİZ
İSMET İNÖNÜ'nün
VECİZELERİ:
(İnkılâbların kıymet ve azametini takdir etmek için zaman zaman maziye rücu ile mukayese etmekte fayda vardır.)
1914 ten Sonra
TÜRKÇE SÖZLÜ
25 senelik dünya siyasetinin geçid resmi
Ebedî Şef Millî Şef
Atatürk İsmet İnönü
Umumî Harb - İstiklâl mücadelesi
Herkesin merak ve heyecanla göreceği büyük film
25 sene dünyanın siyasetinde rol alanlar: İmparator Fransuva Jozef - Havzer 2 nci Vilhelm - Fransız Cumhur Reisi Puvankare - Sultan 5 inci Mehmed - Çar 2 nci Nikola - Papas Rasputin - Mareşal Pilsudski - Benito Mussolini - Adolf Hitler - Briyan - Strezeman - Beneş - Baldwin - Çemberlayn - Venizelos - Daladye - Ruzvelt - Kral 8 inci Edvard - Kral 6 ncı Jorj - Kral Aleksandr - Kral Karol - Stalin - Voroşilof - Molotof ilâh...
BU GÜNÜ İYİ ANLAMAK İÇİN DÜNÜ GÖSTEREN FİLM
30 birinciteşrin akşamından itibaren
ELHAMRA
SİNEMASINDA

Şehir haberleri

Sabık Örfî İdare Komutanımız

Dün Parkotelde bir ziyafet verdi ve Ankaraya hareket etti

Meb'usluğa seçilen sabık Örfî İdare Komutanı Korgeneral Ali Rıza Artunkal, dün Parkotelde bir veda ziyafeti vermiştir.

Ziyafette Parti reisi, Vali muavini, Emniyet müdür muavini, İstanbul Merkez Kumandanı, Hava ve Deniz Kumandanları, Basın Birliği İstanbul mıntakası Reisi ve örfî idare erkânı hazır bulunmuşlardır.

Yeni komutan tayin edilinciye kadar örfî idare işlerine vekâleten bakacak olan örfî idare mahkemeleri reisi Korgeneral Ziya, ziyafet esnasında hazır bulunanlara hitaben birkaç söz söylemiş, buna Basın Birliği İstanbul mıntakası Reisi Hakkı Tarık Us cevab vermiştir.

Ziyafet samimî bir hava içinde devam etmiştir.

Komutan dün akşamki ekspresle Ankaraya hareket etmiştir.

80 bin çift torik

İstanbul balıkçıları, birkaç gündenberi zarurî olarak yapılamıyan balık tutma işine evvelki gece yeniden başlamışlardır. Dün sabah Balıkhaneye 80,000 çift torik gelmiştir. Bunun 30,000 çifti buzlanarak 110 kuruştan Bulgaristana satılmıştır. Balıkçılar cemiyeti mütebaki 50,000 çift toriğin denize dökülmemesi için bütün balıkçıların muvafakatile meccanen kahraman askerlerimize, hastanelere, Darülâcezeye, bütün yatılı mekteblere ve nihayet fakir halka verilmesine karar vermiştir. Resmî müesseseler on binlerce çift torik almıştır. Halka da bu gün tevziat yapılacaktır.

Karısını yaralayan adam mahkûm oldu

Taksimde, aralarında çıkan geçimsizlik yüzünden karısı Hayganuşu öldürmek kasdile bıçaklıyarak yaralıyan Artin, birinci ağırcezada 9 sene, 9 ay, 10 gün ağır hapse mahkûm edilmiştir.

3650 çocuğa giyecek dağıtıldı

İlk Okul Yoksul Çocuklara Yardım Birliği, Cumhuriyet bayramı münasebetile, muhtelif mekteblerdeki fakir talebeye dün 3650 parça giyecek eşyası dağıtmıştır.

Beygir tekmesinden öldü

Bayramın ikinci günü Yeşiltulumba bayram yerinde dolaşan 10 yaşlarında Ali, Zeki idaresindeki arabanın beygirinin bir tekmesile ağır surette yaralanmış, hastaneye kaldırılmıştı. Yavrucuk aldığı yaranın tesirile dün kaldırıldığı hastanede ölmüştür.

Çemberlitaş
SİNEMASINDA
29 ilkteşrin çarşamba
günü muhteşem zenginliği.. Göz kamaştırıcı.. Güzelliği ve san'atın tam manasile yarattığı harikayı velhasıl bu sene Avrupada birinciliği kazanan ve her verde ısrarla aylarca devam ettirilen emsalsiz şaheseri:
OPERET
WILLY FORST ve MARIA HOLST
un emsalsiz, muazzam şaheserini görmeğe hazır olunuz.

Teknik öğretim meselesi

Meslekî tedrisata niçin muhtacız?

Yazan: **Prof. Salih Murad**

Bütün dünya tarihin kaydetmediği büyük bir buhran devresi geçirirken memleketimizde de yeni yeni hareketler görülüyor.

Bunlar arasında bir ilim adamını en yakından alâkadar eden mevzular teknik öğretim ve terimler meseleleri üzerinde toplanıyor. Ömrünün beşte üçünü bu' işlerde geçirmiş olan bir ilim adamının bu vadide bir kaç makale yazmasını istiyen arkadaşların arzularını yerine getirmek üzere şu satırları yazıyorum.

Teknik öğretim meselesi medenî dünyanın en çok meşgul olduğu meselelerden biridir. Bizim için bu hareket pek de yeni değildir; garbda başladığından pek kısa bir zaman sonra bu hareket bizde de başlamışsa da ne yazık ki bir taraftan sıkı bir programa bağlı olmamasından ve diğer taraftan harici sebebler dolayısile sönmüştür.

Bu mevzuu hakkile kavrayabilmek için ilim ve teknik tarihine göz gezdirmeliyiz. Filhakika insan dimağının zaferlerile dolu olan ilim tarihi medeniyetin hakikî tarihidir.

On sekizinci asrın sonlarında İngilterede doğmuş olan endüstri inkılâbı süratle inkişaf etmiş ve dünyanın her tarafına yayılmıştır. İngilterenin 1810 da on milyonu hemen geçen nüfusu bu inkılâb yüzünden sür'atle artmış olup bugün (dominyonlarile birlikte) yetmiş seksen milyonu bulmuştur. Fakirlik, sarı hastalıklar yüzünden sıkıntı çekmekte olan İngiltere birdenbire dünyanın en zengin memleketlerinden biri olmuştur. Almanyada da İkinci Fredrig'in yapmış oduğu endüstri inkılâbı bu memleketi dünyanın en ileride endüstri memleketlerinden biri haline getirmiş ve kaba saba ziraat usullerile geçinen Alman milleti birdenbire zenginleşmiş, kuvvet kazanmış ve endüstride dünyanın liderlerinden biri olmuştur. Kuruluşu üzerinden henüz bir buçuk asır geçmiş olan Amerika Birleşik Devletleri Cumhuriyeti gene endüstri inkılâbı yüzünden dünyanın en zengin memleketlerinden biri olmuştur. Bu harekete bizimle başlayan ve başlangıcda bizden çok gerî olan Japonyanın nekadar ileri gittiği ve bugün nekadar kuvvetli bir memleket olduğu herkesçe malûmdur. Memleketimizde vaktile başlayan bu hareketin yürümeyip sönmesi, Japonyada ise ileri gitmesi sebeblerini bu yazı serisinin sonlarına bırakarak bugünkü harekete bakalım.

Bizde teknik öğretime ehemmiyet verilmesinin bir çok sebebleri var. Başlıca sebebler şunlardır:

1 — Millî müdafaa meselesi.

2 — Birdenbire kalabalıklaşan mekteblerin talebeleri arasında akademik terbiye zincirini takib edemiyecek olanlara iş bulmak.

3 — Adedi günden güne artan fabrika ve müesseselere her nevi mütehassıslar yetiştirmek,

4 — Günlük hayatımızda karşılaştığımız zorlukları ortadan kaldırmak.

Teknik terbiyenin millî müdafaa işlerinde oynadığı rolü anlayabilmek için bugün cereyan eden harblere bakmak, resmî tebliğleri okumak kâfi. İngilizler yeni bir şey bulabilmek için profesör Bragg'ın başkanlığı altında 10.000 ilim adamını seferber hale koymuşlar, İngilterenin ilim akademisi olan Royal Society'nin başkanı olan Prof. Bragg geçen harbde düşman topçu mevkiinin tayinine yarayan dinleme cihazile denizaltıların yerini tayin eden Hidrofonun keşfinde mühim roller oynamıştı. Oğlu ile birlikte Nobel mükâfatını kazanmış olan bu âlim ve arkadaşları (ihtira beratı) veren dairede (daimî hareket) makinelerine aid projeler üzerinde bile araştırmalar yaparak harbi kazandıracak yeni bir keşif üzerinde uğraşıyorlar. Bu, yalnız İngiltereye hâs değil. Diğer memleketlerde de ayni hareket görülüyor. Faşist memleketlerde sırlı ilim yerine adeta tatbikî ilim geçmektedir.

Cumhuriyet devrinde mekteblere koşan çocuklarımızın adedi birdenbire arttı. O kadar arttı ki ne mekteb adedi, ne de muallim kadrosu bu hücumu karşılayamadı. Lise mezunları arasında bir dersin müfredat programını değil, lise müfredat programını tam yapmamış olan bir çok talebeler gördük.

İlkmektebe girenlerden hepsinin yüksek mekteblere çıkması beklenemez. İngiltere gibi bir memlekette bile ilk mektebe girenlerden ancak yüzde bir buçuğunun yüksek mekteblerden çıkabildiği görülüyor. Bizde ise küçük, orta mestek mekteblerinin azlığından dolayı talebenin başlıca hedefi yüksek mekteb olmuştur. Seçim imtihanlarının iyi yapılamamasından dolayı ortamekteb, liseler ve binaenaleyh yüksek mekteblerde talebe adedi çoğaldı. Bu yüzden bir takım anormal meseleler karşısında kaldık.

Memleket nüfusu gerçi 18,000,000 u geçiyorsa da maarif işleri bakımından bu nüfus beş altı milyonu geçmez. Çünkü ilkmektebe girenlerin adedi girmesi lâzım gelenlerin adedinden üç, dört defa az. İlkmektebe giremiyen ortamektebe giremez. Bunlara giremiyenler de yüksek mekteblere giremez. Bu halde maarif bakımından nüfusumuzu altı milyon olarak almak mecburiyetindeyiz. Bu nüfus İngiltere nüfusunun yedide biri kadardır. Binaenaleyh liselerimizin normal mezun adedinin İngiltere liselerinden çıkanların yedide biri kadar olması icab eder. İngilterede büyük liselerin bakalorya imtihanlarına girenlerin adedi 1924-25 devresinde 5794 ve 1936-37 devresinde 10.057 dir. Bu iki rakamından büyüğünü alsak bizde lise mezun adedinin 1500 ü geçmemesi icab ederse de bilfiil lise mezunları adedinin 3000 i geçtiği görülüyor. Bu mukayeseyi yaparken liselerimizle İngiliz liselerini her hususta ayni ayarda kabul etmiş oluyorum. Ayni mukayeseyi diğer memleketlerle de yapabiliriz. Bu mukayese bize mekteblerde seçim imtihanlarının hakkile yapılamadığını gösteriyor. İşte bundan dolayı akademik terbiye ağacının bir takım dallara ihtiyacı vardır ki bunlar da her derecede meslek mektebleridir.

Fabrikalar ve müesseselere her nevi mütehassıslar yetiştirmek lüzumu da aşikâr. Garbdaki büyük fabrikaların her birinde bir çırak mektebi ve bir de lâboratuar demirbaş eşya gibidir. Bazı fabrikalarda yalnız çırak mektebleri değil, yüksek mühendis mektebleri diplomasını taşıyan mühendisler için bile hususî kurlar açılıyor. Buralarda yüksek mühendis mekteblerinde verilen derslerden daha ağır mevzular ve tekniğin hususî noktaları öğretiliyor.

Günlük hayatımızda karşılaştığımız zorluklara gelince, İstanbul gibi kalabalık şehirlerde buz dolabları, radyo, elektrik, havagazi... işleri için tamirci usta veya işçileri bulmakta nekadar zorluk çektiğimiz malûm. Ampirik (hüdai nabit) usullerle yetişmiş olan bir çok ustalar cihazları tamir yerine daha bozuk bir hale getiriyorlar. Bu halde teknik öğretim meselesi memleket için hayatî ehemmiyeti haizdir.

Salih Murad UZDİLEK

Müddeiumumiliğe verilenler

Fiat Murakabe Komisyonu dün Vali muavini Ahmed Kınığın riyaseti altında toplanmış ve ihtikârdan suçlu olarak Balıkpazarında Derebaşı sokağında baharatçı Trikopi, Büyükadada Ayyıldız caddesinde bakkal Leonidis, Kurtuluşta Ergenekon caddesinde nalbur Ayanoğlu ve gene nalbur Aristoklini Müddeiumumiliğe vermeğe karar vermiştir.

BU GECE SES Sinemasında
Unutulmaz «ARABACININ KIZI» filminin unutulmaz yıldızı
HİLDE KRAHL
İSABEL
Filminde harikulâde bir muvaffakiyet kazandı.
Süper filmler salonu SES sinemasında gösterilmekte olan «İSABEL»i muhakkak gidip görünüz.

BU AKŞAM — BU AKŞAM
SÜMER Sinemasında (Orijinal kopyası) Tel: 42851
TAKSİM Sinemasında (TÜRKÇE Kopyası) Tel: 43191
HER İKİ SİNEMADA BİRDEN
VİCTOR HUGO'nun ölmez şaheseri
Notr Dam'ın Kamburu
(Notre Dame de Paris)
Bu mevsim için milyonlar sarfile vücude getirilen yegâne muazzam film
Baş rollerde:
CHARLES LAUGHTON - MAUREEN O'HARA
Bu emsalsiz dekorlar arasında 10.000 figüran.. Lüks ve ihtişamı.. Zengin mizansenile bütün dünyayı hayrette bırakmış olan büyük film.
Sinemacılığın ve asrî tekniğin zaferi..

Bu akşam için biletlerinizi evvelden aldırınız.

HEM NALINA MIHINA
Sükût, nerede altından da daha kıymetlidir?
Harbin sevk ve idaresi bakımından bazı meseleler vardır ki en ileri demokrasilerin parlamentolarında ve gazetelerinde dahi münakaşa edilmesi asla caiz değildir. Halbuki İngilterenin Avrupa karasına asker çıkarıp çıkarmıyacağı meselesi Avam Kamarasında ve İngiliz gazetelerinde uzun münakaşalara mevzu teşkil etmiştir. Hitler'e faydalı olabilecek malûmat veremiyeceğimi siz de teslim edersiniz, sözile askerî esrarı faşetmemek için ketumiyeti muhafaza edeceğini söyliyen M. Çörçil bile, muarızlarını susturmak maksadile kıt'aya ihrac meselesine temas ettiği zaman, böyle bir şey yapılamıyacağını, herkesin anlayabileceği bir ima ile anlatmak hatasına düşmüştür.
Alman genelkurmayı gizli istihbarat servisinin aldığı bütün haberlere rağmen, Alman başkumandanlığının kıt'aya bir İngiliz ordusu çıkarılıp çıkarılmıyacağını kat'iyetle bildiği iddia edilemezdi. Almanların, aldıkları haberler, yaptıkları hesablar nekadar doğru olsa bile, bu hususta, elbette tereddüd içinde idiler. Bu tereddüd onları ihtiyatkârlığa, ihtiyatkârlık da Avrupa garbında hayli mühim bir ordu bırakmağa sevkedecekti. Nitekim de etmişti. Almanların, önceleri, Avrupa garbında, 50 tümen bıraktıkları, fakat şimdi bu orduyu 25 tümene indirdikleri söyleniyor.
Demek ki başta Çörçil'in imalı sözleri ve Avam Kamarasile matbuattaki münakaşalardan sonra Almanların tereddüd ve endişesi zail olmuş, onlara, İngilizler Avrupa kıt'asına ihrac yapacak kudrette değildirler, kanaati gelmiştir. Bu kanaat geldikten sonra da, garbdaki ordularından 25 tümeni alarak şarka göndermişlerdir. Böylece mühim bir sevkülceyş meselesinin alenî münakaşası, İngilterenin müttefiki olan Sovyet Rusyanın zararına bir netice vermiştir.
Bu mevzu üzerinde yapılan ve İngilterenin Avrupaya büyük bir ordu çıkaracak vaziyette olmadığını gösteren münakaşalar, ancak, ihrac yapmağa karar verildiği zaman hasmı aldatmak ve kuvvet çekmesini temin etmek için yapıldığı takdirde, doğru olabilirdi. Böyle olmayınca, düşmanı tereddüd, şüphe ve endişe içinde bırakacak kat'î bir sükût ve ketumiyet muhafaza edilmek icab ederdi. Bakınız, yapılacak ve yapılmıyacak herhangi bir askerî hareket hakkında Almanyadan en küçük sır sızıyor mu? Askeri hareketler bahis mevzuu olunca demokrasinin mukaddes prensiplerinden olan söz hürriyetinin dilini kesmek lâzımdır.

Kurtuluş vapuru tekrar Pireye gitti

Kızılay namına Yunanistanın fakir halkına yapılan yardım eşyasını götüren Kurtuluş vapuru, dün öğleden sonra saat 17 de ikinci seferini yapmak üzere Pireye hareket etmiştir. On gün sonra limanımıza dönmüş olacaktır. Kurtuluş vapuru bu seferinde de geçen defa olduğu gibi Yunanistana fasulye, nohud, sovan gibi yiyecek maddeleri götürmektedir.

Maaşlar verildi

Maliye Vekâletinden gelen emir üzerine Defterdarlık dünden itibaren memur maaşlarını tevzie başlamıştır. Tevziatın bu gün öğleye kadar arkası alınacaktır. Resmî dairelerle birlikte, hususî şirket ve müesseselerdeki memurların da ikinciteşrin maaşları dün verilmiştir.

Vilâyet ve Belediye devairinde memurların teşrinisani maaş ve ücretleri dün tevzi olunmuştur.

CUMHURİYET
Nüshası 5 kuruştur.
Abone şeraiti

	İçin Türkiye	İçin Haric
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur.

Dikkat
Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez ve ziyamından mes'uliyet kabul olunmaz.

Küçük hikâye

Yedi kuruş otuz para

Nuri Refik

— Bana, yedi kuruş otuz para verir misiniz?

— Affedersiniz, anlıyamadım?..

— Canım, bana yedi kuruş otuz para veriniz, diyorum, çantamı evde unutmuşum. Kondüktör geliyor, bilet alacağım.

Hemen elimi cebime atıp on kuruş çıkardım, kadının açık avcuna bıraktım. Bileti aldı. Kondüktör uzaklaştıktan sonra, onun iade ettiği doksan parayı alt taraftan gizlice elime tutuşturdu.

Bu kadına ne güzel, ne de çirkin denebilirdi. Yüzünün hatları çok keskindi. Burnu biraz mübalâğalıca idi. Sarı saçlarını takiben geniş alnından aşağıya doğru indiğiniz vakit ham caneriği yeşili iki harikulâde göze tesadüf ediyordunuz. Dudakları ince, bakışları tatlıydı.

Kibar düşkünü bir kadın mıydı, yoksa macera arayan bir serseri mi? Birden karar veremiyordunuz. Paranın üstünü geri verdiği andan itibaren pencereden dışarıyı seyrediyor, yalnız arasıra hırsızlama nazarlarla bana bakıyordu.

Şişliye kadar, aramızdaki mesafe gittikçe açıldı. Son durakta belki başile bir selâm verip iner diye ümid ettim. Bilâkis o, benim öne geçmemi bekledi. Çekildiği köşede dışarıya bakmakta devam ederek hareketsiz duruyordu. Hiç aldırmadan yürümeğe mecbur oldum. O zaman, «Hürriyetiebediye Tepesi» ne doğru uzanan cadde üzerinde küçük bahçeli bir evde tekbaşıma oturuyordum.

Ağır adımlarla kapıya yaklaştım. Anahtarımı çıkarıp kilidin deliğine soktum. Galiba yerinden kaydığı için her zaman güç çevrilirdi. O gün de biraz fazla uğraştım. Tam içeriye gireceğim sırada arkamda yalvaran ince bir ses duydum:

— Rica ederim, beni de dışarıda bırakmayınız!

Şaşkın ve korkak geriye döndüm. Çok gülünc bir mevkide kalmıştım. O, ellerini cebine sokmuş, dudaklarında yarım bir tebessüm, cevabımı bekliyordu.

Bir kadının bu talebine «Hayır, olmaz!» denebilir miydi? Çaresiz mırıldandım:

— Buyurun!

Ham caneriği yeşili gözlerini minnettarlıkla bana çevirdi. Sonra, önüne bakarak ilerledi. Peşimden geldiğinin katiyyen farkına varmamış olduğum için onu arkamda gördüğüm vakit sonsuz bir hayret içine düşmüştüm. Fakat şimdi karşımda birdenbire bir kuş olup uçsa, yahud bir hayalet şekline girip kaybolsa hiç de gayritabiî bulmıyacaktım. Halbuki o, alelâde bir kadın gibi, mantosunu çıkarıp çiviye astı. Cebinden bir tarak çekti. Saçlarını tarayıp düzeltti. Bu arada kendime gelir gibi olmuştum:

— Kuzum, dedim, siz kimsiniz; benden ne istiyorsunuz?

O, koridordaki hasır sandalyeye oturup bir geniş nefes alarak ince sesile cevab verdi:

— Korkmayın; deli değilim; hele alelâde bir fahişe, hiç...

— Ama buraya niçin geldiniz, hiç olmazsa bunu anlatınız!

Birden ciddileşti:

— Siz, halden anlar bir insansınız. Beyhude yere beni sıkıştırmayınız. Sualinize cevab veremiyecek bir vaziyetteyim.

Dedi, sonra birdenbire yerinden fırlıyarak mantosunun ceblerini araştırdı. Küçük bir para çantası çıkardı. İçini açarak bana gösterdi:

— Bakın, dedi, pekâlâ beş on liram vardı. Bilet aldırma meselesini sırf sizinle tanışmak için yaptım. Aşağı yukarı bütün hayatınıza yabancı değilim. Muharrir olduğunuzu, hiç bir kadınla alâkanız bulunmadığını biliyordum. İsminizi çoktan öğrendim. Ben de kendimi size takdim edeyim: Adım Şehime... Yalnız, kimim, neyim; bunların sormayın. Fakat yemin ederim, size fenalığım dokunacak bir insan değilim. Müsaade ederseniz burada kalırım; evinizi idare ederim. Birlikte bir arkadaş gibi yaşarız. Şimdi söyleyin: Gideyim mi kalayım mı?

Dışarıda kuvvetli bir rüzgâr esmeğe başlamıştı. Camların üstündeki su tanelerinden, hafif bir yağmurun çiselemekte olduğu da anlaşılıyordu. Şöyle bir düşündüm. Yalnız kalacak olursam yapacağım mühim hiç bir işim yoktu.

— Pekâlâ, dedim, kalınız!

***

Şehime sade o akşam değil, uzun zamanlar yanımda kaldı. Zeki, nazik, hoşsohbet bir kadın... Sonra evimi tanınmıyacak derecede değiştirdi, düzeltti. Hiç sokağa çıkmıyor, hep yemek, temizlik, dikişle meşgul oluyordu. Evde olduğum günler yazılarıma da yardım ediyordu. Şehimeye o kadar alışmıştım ki adeta bütün hayatım hep onunla beraber geçti sanıyordum.

Ilık, mehtablı bir geceydi. Bahçeye doğru uzanan küçük balkonda oturuyorduk. Bazı çok neş'eli olduğu zamanlar yaptığı gibi sofradan kalkarken beni alnımdan öptü. Geceyarısına kadar şuradan buradan tatlı tatlı konuştuk. Ortalık serinlemişti. Ağır adımlarla içeriye girerken o, pek sevdiği:

Senden ey şuhu cihan
Ölsem de feragat eyliyemem!

Şarkısını mırıldanıyordu. Tavandaki beşli elektrik avizesinin altında onun gencliğini, güzelliğini, bilhassa ham caneriği yeşili gözlerini derin bir hayranlıkla temaşa ediyordum. Baktım, Şehime de damarlarımı yakan bu ihtiraslı hislere yabancı değildi. Ansızın kollarını boynuma doladı:

— Beni, dedi, nihayet sevebildin mi?

Ruhumda zelzelelerle cevab verdim:

— Geç sevdim ama Şehime, çok derin ve kuvvetli sevdim.

— Ama, bu geçici bir aşk olmasın... Beni ebediyyen seveceksin, değil mi?

— Ebediyyen seveceğim Şehime.

Beni göğsünde kuvvetle sıktı. Kulağıma o şarkının daima tekrar ettiği parçasını fısıldadı:

Senden ey şuhu cihan
Ölsem de feragat eyliyemem!

***

Ertesi sabah çok geç uyandım. Epeyce yorgundum. Şehimenin yattığı bitişik oda hâlâ sakindi. Halbuki o, daima benden erken kalkar ve gelip perdeleri açardı. Demek Şehimecik de bu gün uyuyakalmıştı. Yavaş yavaş kalktım. Ayaklarımın ucuna basarak kapısına kadar gittim. Usulca tokmağı çevirip kanadı açtım. İçeriye şöyle bir göz attım... Yatak bomboştu. Anide bacaklarım sendeledi. Ruhumdaki fırtınanın yarattığı akislerle dizlerim titriye titriye evi dolaştım. Hayır, hiç bir yerde yoktu. Tekrar odasına çıktığım vakit, yatağındaki yastığının üzerinde küçük bir pusla ile birkaç bozuk para gözüme ilişti:

«Sana çok teşekkür ederim. Bana karşı merd ve nazik davrandın... Hele son zamanda uyanan sevginin minnettarıyım. Bizzat veda etmeden gittiğim için affını dilerim. Buseler. — Şehime.»

Paraları saydım. Tam yedi kuruş otuz paraydı.

SON HABERLER

Siyasî İcmal

İngiltereyi namağlûb tutmak vazifesi!

İngiltere Bahriye Nazırı Mister Aleksander evvelki gün söylediği nutukta İngilterenin müttefiki olan milletlerin bir vazifesinden bahsetti, bu vazifenin İngiltereyi namağlûb tutmak olduğunu ve bunun İngiltere hesabına son zaferi temine kâfi geleceğini anlattı.

İngiltere ile müttefik olan milletlerden her birinin sabır ve tahammülü tükendiği ve yıkılma alâimi gösterdiği sırada İngiliz ricalinin buna benzer sözler söyledikleri hatırdadır.

Meselâ Yunan milletinin İtalyan tecavüzüne karşı şerefli bir mukavemet gösterdikten sonra Almanyanın bu mukavemeti kökünden yıkmak üzere harbe müdahale ettiği ve İngiliz yardımına rağmen harbi kısa kestiği sırada İngiliz ricalinden bazıları, Yunan milletinin İngiltereye çok kıymetli haftalar kazandırmış olduğunu söylemiş ve bu sözler Yunan milletinin kahramanlığına karşı okunan soğuk bir mersiye teşkil etmişti.

Mister Aleksanderin de Sovyet - Alman harbinden bahsederken İngiltere ile müttefik olarak harbeden milletlerin, İngiltereyi namağlûb tutmak vazifesini ifa etmiş olduklarını ve bu vazifenin ifasından İngiliz zaferinin doğacağını söylemesi, şu buhranlı günlerde, bazı memleketlerde nasıl karşılanır, bilmeyiz. Yalnız malûm olan bir hakikat varsa, İngilterenin şimdiye kadar mağlûb edilmemiş olduğu, buna mukabil Avrupada İngiltereye yardım etmeleri mümkün ve muhtemel olan bütün milletlerin teker teker yıkılmış olduklarıdır. İngilterenin Avrupada kendi hesabına kullanabileceği bir millet kalmamış olduğu için artık onun doğrudan doğruya harbe girmesi icab etmekte ve bu suretle harb yepyeni bir tekâmül safhasına varmaktadır.

Harbin bu safhaya varması, asıl İngilterenin Almanya ile dövüşmek ve talihini denemek için fırsat bulduğunu gösteriyorsa da bu fırsatın nerede ve ne zaman kullanılacağını kestirmek de kimsenin elinde değildir.

Gerçi İngiltere, hali hazırda kendini geçen seneden daha iyi vaziyette görmekte ve silâhlanmak ve kat'î muharebeyi yapmak için daha iyi hazırlanmış saymaktadır. Vaziyetin bu bakımdan bu merkezde olduğu şüphe götürmez. Fakat buna mukabil Atlantik harbi İngilterenin ticaret filosunu aksatmış, İngiltere, Büyük Britanya adasında, Akdenizde, şimalî Afrikada, Yakın ve Ortaşarkta, Uzakşarkta cepheler kurmak ve kuvvetini dağıtmak mecburiyetinde kalmış, İngiltereyi vurmak için bu cephelerden istediğini kullanmak teşebbüsünü de Almanyaya bırakmıştır. Bu cephelerde İngiltere İmparatorluğunun hayatî menfaatleri toplanmakta ve Almanya bu cephelerin her birinden İngiltereye darbeler indirmek imkânını elde etmiş bulunmaktadır.

Cephelerin bu şekilde çatallaşmasının İngiltere lehinde olup olmadığını hâdiseler gösterecektir.

Muhakkak olan bir şey varsa artık İngilterenin yenilmezliğini korumanın İngiltereye teveccüh ettiğidir. Çünkü bu yolda çarpışacak başka millet kalmamıştır. İngiltere namağlûbluğunu kendi kudretile koruyabilirse bunun bir zafer doğuracağını tabiî saymak lâzımdır. Fakat işin çok çetin olduğu ve İngiliz İmparatorluğunun çok mühim bir imtihan geçireceği şüphe götürmez. İmtihanın bir taraflı olmadığı da muhakkaktır. Ayni müşkül şartlar Almanya için de mevcuddur. Zafer, bu imtihanı muvaffakiyetle atlatacak olan tarafa aid olacaktır.

Ömer Rıza DOĞRUL

Bulgar meclis reisinin Plevnede söylediği nutuk

Sofya 27 (a.a.) — Stefani ajansından: Sobranya Meclisi Reisi Malkoff, dün Plevnede irad etmiş olduğu bir nutukta Bulgaristanın Üçlü Misaka iltihak etmekle Bulgar milletinin hürriyet ve istikbâlini temin edebilecek olan memleketlerin yanıbaşında mevki almış olduğunu söylemiştir. Bulgaristan, Mihver sayesinde asırlardanberi peşinde koşmakta olduğu millî metalibini tahakkuk ettirmiştir. Bugün Bulgaristan, millî birliğini muhafaza ve yeni vaziyetini takviye etmek için muzaaf bir enerji ile çalışmak mecburiyetindedir.

Millî Şefimizle Çin Cumhurreisi arasında

Çin millî bayramı dolayısile tebrik telgrafları teati edildi

Ankara 27 (a.a.) — Çin millî bayramı münasebetile, Cumhur Reisi İsmet İnönü ile Çin Cumhuriyeti Reisi M. Linsen arasında tebrik ve teşekkür telgrafları teati edilmiştir.

Alman harb tebliği

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Müthiş bir tazyik

Stokholm 27 (a.a.) — Moskova cephesinde 24 saattenberi ehemmiyetli bir değişiklik olmamıştır. Alman tayyarelerinin bombardımanları, muttarid surette devam etmekte ve Almanlar Viazma ve Briansk yolları boyunca çok müthiş bir tazyik icra etmektedirler.

Mojaisk ve Maloyaroslavetz kesimlerinde Almanlar hem fena havaya, hem de Ruslara karşı harbetmek mecburiyetindedirler. İsveç gazetelerinde Rus cephesine aid olarak neşredilmiş olan fotograflar, yüksek yakalı büyük mantolara bürünmüş olan askerleri kar fırtınası ve sis içinde ilerler göstermektedir.

Leningradda Ruslar, yapılan fedakârlıkların elde edilen neticelerle mütenasib olmadığını nazarı dikkate alarak huruc hareketleri yapmaktan vaz geçmişlerdir. Bu kesimdeki yegâne faaliyet, Alman hava kuvvetlerinin faaliyetidir.

Kiyef harab bir halde

Bükreş 27 (a.a.) — Ofi: Öğrenildiğine göre Kiyef, Rusların şehirden çekilirken vazetmiş oldukları mayinlerin infilâkı yüzünden tamamile harab olmuştur. Tamamen harabe haline gelmiş olan şehrin merkezinde hali hazırda dahi mayinler infilâk etmektedir.

İlmen gölü muharebelerinde Rus zayiatı

Berlin 27 (a.a.) — D.N.B. nin salâhiyettar bir Alman askerî membaından öğrendiğine göre, 9 ağustosta nihayetlenen Uman muharebesi esnasında imha edilen Sovyet orduları hakkında ilk defa olarak gizli rakamlar neşredilmektedir.

Bu hususta tanzim edilen raporlara gör 6 ncı ve 12 nci ordulara mensub birçok Rus tümenleri ve 18 inci ordunun bazı birlikleri imha edilmiştir. 6 ncı Sovyet ordusu 135, 140, 141, 190 ve 197 nci piyade tümenlerinden, 3 motörlü piyade tümeninden ve 15 ve 16 ncı zırhlı tümenlerden mürekkebdi. Bu ordu iyi teçhiz edilmiş bir taarruz ordusuydu.

Gene tamamile imha edilmiş olan 12 nci ordunun piyade olarak yalnız 173 ve 189 uncu tümenleri vardı. Fakat buna mukabil 45, 47 ve 49 uncu zırhlı tümenlerle 218 inci motörlü piyade tümeninden mürekkeb mühim taarruz kuvvetlerine malikti. Sonradan 44, 48 ve 72 nci dağ tümenleri bu orduya ilâve edilmişti. 6 ncı ve 12 nci orduların bu tümenleri Uman civarında kâmilen imha edilmiştir.

Sovyet harb tebliği

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

şarktaki kuvvetlerinin yarısını Avrupaya göndermişlerdir.

(Radyo Gazetesi)

Cenub cephesinde vaziyet vahim

Kuybişef 27 (a.a.) — United Press: Kızılordunun gazetesi olan «Krasnaya Zvesda» Donetz havzasında durumun endişeli olduğunu itiraf etmektedir.

Cenub cephesinde Almanlar muharebeye yeni kuvvetler gönderiyorlar ve Mojaisk ve Maloyaroslavetz bölgelerinde tazyiklerine devam ediyorlar. Diğer bölgelerde Alman hamleleri durdurulmuştur.

Alman kuvvetleri «S» ile zikredilen ve Moskovaya giden başlıca yollardan biri olan şehir istikametinde yeni bir hamleye başlamışlardır.

Bir Alman fırka kumandanı öldü

Londra 27 (a.a.) — Moskova radyosu, Sovyet tayyarelerinin, Kalinin bölgesinde, 26 ncı Alman tümeni kumandanı General Offenbacher'in tayyaresini düşürdüklerini haber vermektedir. Ağır surette yaralanan general az sonra ölmüştür.

Berlinde

(Baştarafı 1 inci sahifede)

iktısadî bünyenin esaslarını vazederlerken, diğer kesimlerde birtakım hareketler teressüm etmeğe başlamıştır ve bu hareketlerin az çok yakın bir zamanda harbin cereyanı üzerinde mahsûs bir tesiri olacaktır.

Filistinde, Irakta, İranda, Hindistanda isyanlar, gün geçtikçe genişlemektedir. İtalya ile Almanya arasında yeni noktâi nazar teatileri anında umumî vaziyet böyledir.»

Gayda, netice olarak, şöyle demektedir:

«Mihver devletleri, ellerindeki bütün vesaitle zafere kadar harbe devam etmeğe, İngiliz emperyalizmini mağlûb ve Avrupanın yeni nizamının esaslarını vazetmek için her türlü ahval ve şeraitten istifade etmeğe azmetmişlerdir.»

Londranın tefsiri

Londra 27 (a.a.) — Afi ajansı muhabiri Gerville Reache yazıyor:

«Kont Ciano'nun, Von Ribbentrop tarafından vâki olan davet üzerine Almanyaya yaptığı seyahat, hemen tamamen gözden kaçmıştır.

Herhalde Londra diplomasi mahfilleri, şu kanaattedirler ki, Fransız milleti tarafından alınan durum neticesinde, Vişi hükûmetinin, elbirliğini çok daha ileri götürdüğünü görmek ümidini terketmeğe mecbur olan Hitler, kendisine ne kadar zayıf görünürse görünsün, nihayet, İtalya ile elbirliği yapmağa katlanmaktadır.

Bu takdirde, Kont Ciano, Von Ribbentropla kat'î bir barışma yapmak üzere davet edilmiş oluyor. Von Ribbentrop, kendisine az çok yakın faydaları, açıkça izah imkânını bulmuş olsa gerektir. Eğer İtalya, Almanya tarafından istenilen bütün yardımı yapmayı, hassaten vahim olan şu sırada kabul ederse, İtalyanın Fransa zararına olarak ümid edebileceği faydalar da buna dahildir.»

Meclise verilen lâyihalar

Ankara 27 (Telefonla) — Askerlik kanununun askere alınan mahkûm ve mevkuflara dair 39 uncu maddesile muvazzaf ve ihtiyatlardan askere alınanların hususî ve resmî işlerini görebileceklerine dair hükmü ihtiva eden 61 inci maddesinde bazı tadilât yapan bir kanun lâyihası Meclise verilmiştir. Bundan başka noter kanununun 40 ıncı maddesini değiştiren bir lâyiha da Meclise verilmiş bulunuyor. Gazi orta muallim mektebi ve Terbiye Enstitüsü öğretmen ve memurlar kadrolarında bazı değişiklikler yapan bir lâyiha da Meclise verilmiştir. Meclisin «gelen evrak» listesinde bundan başka bazı ölüm cezalarının tatbikına dair tezkereler ve bazı hesabı kat'iler vardır.

Kudüs Müftisi İtalyaya sığındı

Roma 27 (a.a.) — Stefani ajansı, Filistin başmüftisinin sağ ve salim olarak bir İtalyan tayyare limanına vâsıl olmuş olduğunu bildirmektedir.

İzmirde doktor Behçet Uz şerefine veda ziyafeti

İzmir 27 (Telefonla) — Meb'usluğa seçilen Belediye reisimiz doktor Behçet Uz şerefine bu akşam Belediye tarafından Fuar gazinosunda bir veda ziyafeti verilmiştir. Ziyafette kalabalık davetli vardı. Vali Fuad Tuksal, Belediye reis muavini ve Parti başkanı nutuklar söylediler. Behçet Uz, hakkında izhar edilen sevgiye teşekkür etmiştir.

İhracatın Murakabesi

(Başmakaleden devam)

hilî istihlâklerimiz, gerek ithalât ve ihracatımız bakımından iktısadî hayatımızın temel direği müstahsildir. Elinin emeğinden onun makul surette ve azamî derecede faydalanması hem lâzımdır, hem pek yerindedir. Eğer araya spekülasyon karışmazsa bu iki şartın kolaylıkla tahakkuk edebileceğine şüphe yoktur. Müstahsil köylü spekülatör değildir. O şimdiki hallerin ve şartların fevkalâdeliğile muvazi olarak hakkını alırsa memnundur, ve bu safhasında ihracat eşyamız hiç bir kimsenin şikâyet edemiyeceği bir normallik çerçevesinde kalır. Onu bu çerçeveden çıkaran ve çıkaracak olan ticaret spekülâsyonudur. Sonunda ithalât eşyasının fiatını artırmak suretile köylü müstahsili ve memleketi ızrar edecek olan bu spekülasyon fenadır, ve henüz önüne geçilmek icab eder.

Bu vesile ile ihracat eşyasının bazı fiat farkları üzerinden devletçe tefrikine lüzum görülmüş olan fon hissesine dair de bir iki kelime söylemek isteriz. Fon, bazı ihracat eşyamızın fazla fiatlarından bir kısmının gene memleket hayrına sarfolunmak üzere ayrı bir hesabda tutulması işidir. Manası sermaye demek olan fon bazı haric memleketlerin içinde bulunulan fevkalâde hallerden ve şartlardan dolayı bazı eşyaya çok yüksek fiatlarla da talib olmalarına mebni esasen dahilî piyasa muvazenesinin korunması ihtiyacile tesis edilmiş ve böylelikle kendiliğinden teessüs edecek sermaye ile harb sonu buhranını karşılamağa hazırlanılmak da istenilmiştir.

Fon farkında müstahsil lehine asgarî yüzde otuz, kırktan başlanarak bazan yüzde yüze varan, yani mümkün olduğu kadar geniş tutulan bir menfaat gözetilmesi esastır, ve buna elbet daima dikkat olunacaktır. Haricî ticaretin başı tamamen boş bırakılsaydı ihracat fiatları dahilî piyasaya aksetmek suretile içinden çıkılamıyacak pahalılıklar ve hatta imkânsızlıklar tahaddüs ederdi.

Sonra her harbin sonunda olduğu gibi bu harbin hitamını müteakib pek zarurî bir iki buhran yılı gelecektir. Müstahsil hesabına bu buhranı kolay atlatabilmek için şimdiden kuvvetli bir teşekkülün temellerini atmış olmaklığımız lâzımdır. Fon işinin eksik tarafı bu sermayenin hangi maksada tahsis olunacağının şimdiden tespit edilmemiş olmasındadır. Hepimiz onun hangi hizmete koşulması lâzım geldiğini pekâlâ biliyoruz. Fakat bunu kâğıd üzerinde henüz kat'î bir şekle bağlamamış bulunuyoruz. Bu noksanı ikmal etmeli, hatta artık ne olacağı iyiden iyiye sezilmekte olan harb sonu iktısadiyatı için şimdiden hazırlanmağa başlamalıyız: İhracat ve ithalâtın muntazam teşkilâtla idaresi.

Bugün için bilhassa ihracata aid murakabede daima müstahsili gözönünde bulunduran bir titizlik göstermek ve bu meyanda ihracat fiatlarımızın ithalât fiatlarımıza müessir olacağını gözönünde tutmak bir zarurettir.

YUNUS NADİ

Memlekette merasim

(Baştarafı 1 inci sahifede)

tarafından söylenecek İstiklâl marşile başlanacaktır. Marş radyo tarafından çalınacak, her yerde söylenecektir. Bunu müteakib saat 12.50 de Başvekilimiz Dr. Refik Saydam radyoda bir hitabede bulunarak yurddaşlara büyük bayramlarını tebrik edecektir. Gençlik namına bir heyet de Ebedî Şef Atatürkün Etnografya müzesindeki muvakkat kabirlerine bir çelenk koyacaktır. Yarın öğleden sonra, saat 15 te Gazi Terbiye Enstitüsünde izciler tarafından bazı gösteriler yapılacaktır. Şehrimizde toplanmış olan 2000 izci 2-3 dakika içinde bir kamp kurarak hasta taşıma, yardım, muhabere ve saire gibi izci faaliyetlerini göstereceklerdir. Bundan sonra halk oyunları oynanacaktır.

Büyük geçid resmi İpodromda çarşamba günü yapılacaktır. Geçid resminden önce Cumhur Reisimiz Millî Şef İsmet İnönü Büyük Millet Meclisinde vekillerin, Meclis azasının, ordu erkânının, protokola dahil zevatın ve kordiplomatiğin tebriklerini kabul edeceklerdir.

Karşıyaka nahiye müdürünü sokakta yaraladılar

İzmir 27 (Telefonla) — Karşıyaka nahiye müdürü Orhan, Tilkilik civarında, iki bacağından yaralı olarak bulunmuştur. Hastanede tedavi edilmektedir. Faili aranıyor.

Türkiye ile Avrupa arasında münakalât

Bir müddet memleket dahilinde bir tetkik seyahati yaptıktan sonra şehrimize gelen Münakalât Vekili Cevdet Kerim İncedayı dün burada da bazı tetkikler yapmış ve dün akşam Ankaraya hareket etmiştir.

Münakalât Vekilimiz, dün kendisini ziyaret eden bir muharririmize şu beyanatta bulunmuştur:

«— Son seyahatimde bazı cenub vilâyetlerini ve bu meyanda cenub limanlarımızı tetkik ettim. Antalya ve Alanya limanlarını gördüm. Buralarda yapılması zarurî olan tesisatı tesbit ettik. Bunlara derhal başlıyacağız.

İzmir civarında Aziziye tünelleri ve hattı Cumhuriyet bayramımız şerefine ayın 29 undan itibaren işlemeğe açılacaktır. Yeni hat eski hatta nazaran daha az meyillidir. Yeni hattımızdan en ağır siklette katarlar geçebilecektir.

Kuleliburgaz - Svilingrad hattını işletmek için Devlet Demiryolları, buradaki işletme tesisatı ve istasyonların tesellümünü ikmal etmiştir. Bu hat bu suretle tamamen elimize geçmiş bulunuyor.

Arda ve Meriç üzerindeki köprüler inşaatının tevakkuf etmeden ikmal edilmek üzere başlamış olduğunu ve şubat başında köprülerin inşaatının mutlak şekilde tamamlanacağını söyliyebilirim. Bu suretle Avrupa ile bir müddettenberi karadan doğrudan doğruya kesilmiş olan tren münakalâtı tekrar başlamış olacaktır.»

İstanbulun büyük bayrama hazırlığı

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Geçid resminde bulunacak talebe, çarşamba günü saat 13,30 da, Galatasaray ve 29 uncu ilkmekteb binalarında toplanacak ve oradan alay halinde Taksime gideceklerdir. 29 ilkteşrin çarşamba günü saat 13 te Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdar, Vilâyet konağında, bayramı kutlamağa gelen zevatın tebriklerini kabul edecektir. Evvelâ protokola dahil olan askerî ve mülkî erkân, müteakiben konsoloslar ve ecnebi mümessiller, tebriklerde bulunacaklardır.

Vali, Kumandan, askerî ve mülkî erkân saat 14 te, Cumhuriyet meydanındaki şeref tribününe gelmiş ve yerlerini almış bulunacaklardır. Şeref direğine bayrağımız çekilirken mızıka İstiklâl marşını çalacak, abide önünde bu mes'ud bayramın intıbaını canlandıran nutuklar söylenecektir.

Gece bütün resmî ve yarıresmî binalarla kara, deniz vasıtaları baştan başa donatılacak ve fener alayları yapılacaktır.

Geçid resmine ordu, Şehir Bandosu, istiklâl ve inkılâb için canlarını vermiş olan kahramanları temsilen her rütbeden subay, erat, malûl gazilerle ihtiyar gaziler ve şehid anaları bayraklarla, polis kıt'aları, İtfaiye, izciler, mektebler, sporcular, hayır cemiyetleri iştirak edecektir.

Ayni gün saat on ikide Selimiyeden 21 atım top atılacaktır.

Fransada

(Baştarafı 1 inci sahifede)

edebilecek mahiyette malûmat vermişlerdir. Bu Fransızlar, her türlü maddî mükâfattan vaz geçmişlerdir. Bu vaziyette, Fransadaki işgal kıt'aları kumandanı General von Stüpnagel, bu Fransızların halen Almanyada esir bulunan akrabalarının derhal Fransaya dönmelerine müsaade edilmesine karar vermiştir.

Şili hükûmeti tavassutta bulunuyor

Santiago-de-Chili 27 (a.a.) — Hariciye Nezareti, Şilinin Berlin sefiri Tobirs Barnos'u Fransız rehinelerinin idamlarına nihayet vermesi için Alman hükûmeti nezdinde ısrarda bulunmağa memur etmiştir.

Şili, bu veçhile hareket eden ilk Amerika hükûmetidir.

Suikasdlere mâni olmak için yeni bir kanun

Vichy 27 (a.a.) — İşgal kıt'alarına müteveccih suikasdlere karşı alınan ihtiyat ve tenkil tedbirlerinin takviyesi için yeni bir kanun kabul edilmiştir.

Bu kanun mucibince hazırlanan cinayetleri haber vermiyenler ve tehlikede bulunanlara yardım etmiyenler, üç seneden beş seneye kadar hapis cezasına ve 500 franktan 5000 franga kadar para cezasına çarpılacaklardır.

Amerikan ve İngiliz gazetelerinin şiddetli neşriyatı

Nevyork 27 (a.a.) — New-York Herald Tribune gazetesi yazıyor:

Peten, Nazi tethişine nihayet vermek üzere kendisini rehine göstermiş olsa da olmasa da birdir. Gözönüne getirilecek tek nokta, Mareşalla rejiminin esasen rehine oldukları keyfiyetidir.

Londra 27 (a.a.) — Bütün İngiliz matbuatı, Fransız rehinelerinin öldürülmesini son derece şiddetle takbih hususunda, Çörçille Ruzvelte iltihak etmektedir.

Manchester Guardian da şöyle yazıyor:

«Bu kıtallerin, Nazilerin başka memleketlerdeki tarzı hareketlerine misal teşkil ettiğini söylemekte Çörçil haklıdır. Bu son cinayetlerin büyüklüğü, bilhassa, bunların musammem olarak etrafa ilân edilmesindedir.»

Rus zayiatı

(Baştarafı 1 inci sahifede)

cek kuvvet 40 tümenden ibaret kalmış demektir. Fakat Sovyetlerin harbedecek kabiliyette 100 tümeni daha olsa bile, Berlinin askerî mahfillerinin kanaatine göre, 1,200 kilometrelik bir cephede, bunların imhası zikredilen 240 tümenin imhasından çok daha kolay olacaktır.

Bu gün beyan edildiğine göre, Alman ileri hareketinde görülen gecikmeler münhasıran havaların ve yolların bozukluğundan ileri gelmektedir.

Rusyanın Avrupa kısmında bulunan Sovyet kuvvetleri bakiyesini ortadan kaldırmak için Alman kuvvetlerine lâzım olan şeyin birkaç sağlam yoldan ibaret olduğu, alâkadar mahfillerde bu gün beyan edilmektedir.

Sovyetlerin şimdiye kadar uğradığı zayiat hakkında bu akşam beyan edildiğine göre, Sovyetler harbe devam etmek için kendilerine lâzım olan en iyi kıt'alarından takriben 6 milyon kişi kaybetmişlerdir.

Sovyet kıt'alarının gerilerinde bulunan garnizonlardan getirilebilecek olan kuvvetlerin kurbanlık koyundan başka bir şey olamıyacakları alâkadar mehafilde beyan edilmektedir.

Uzakşarkta fırtına kopuyor

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Çarpışmanın manası

Mançurya hududunda bir çarpışma haberi veriliyor. Bu çarpışmanın manası Domei ajansı tarafından verilen haberle anlaşılmaktadır. Çarpışma, Rusyayı Avrupaya kuvvet kaçırmaktan alıkoymaya matuf olmak gerektir.

(Radyo Gazetesi)

Amerikan donanmasından bir kısmı, Singapura gitti

Şanghay 27 (a.a.) — Amerikanın Asya donanmasına mensub birçok cüzütamlarının Singapura gelmiş olduğu ihtiyat kaydile bildirilmektedir.

Chinese American Daily News gazetesi diyor ki:

«Knoksun nutku, Japonyaya karşı teskin siyaseti takibine nihayet verilmiş olduğunu göstermektedir. Amerikan gemilerinin Singapuru ziyaret etmeleri, İngilizlerle Amerikalılar tarafından Japonyanın yayılma siyasetine yapılmış olan son bir ihtardır ve acil tedbirler alınacağına delâlet etmektedir.»

Maamafih ecnebi müşahidler, Amerikan gemilerinin Singapuru ziyaret etmelerini Çin matbuatının fazla izam etmekte oldukları mütaleasındadırlar. Eğer haber doğru ise gelen filo, geçenlerde Avustralyayı ziyaret etmiş olan iki kruvazörle birkaç ufak gemiden mürekkeb bulunan küçük filodur. Amerikanın Asya donanmasında hiç bir saffıharb gemisi bulunmadığı ehemmiyetle kaydedilmektedir. Şayed Amerikan saffıharb gemilerinden birkaç tanesi Asya sularına gelecek olursa o zaman Amerikan - Japon gerginliğine ciddî surette vehamet kesbetmiş nazarile bakılabilir.

Filipin adalarında yeni hava üsleri

Nevyork 27 (a.a.) — Columbia radyo kumpanyasının Manille muhabiri Wilkins, Amerikan ordusunun, Filipin adalarında, yakında San Fransiskodan gelecek olan General Lewis kumandasında müstakil bir hava kuvvetleri tesis edeceğini dün haber vermiştir.

Columbia muhabiri, malzeme ve müstahdeminin büyük bir kısmının şimdiye kadar nakledilmiş bulunduğunu ve hava tarikile birkaç tayyarenin geldiğini ilâve etmektedir.

Japonya - Amerika müzakereleri devam ediyor

Vaşington 27 (a.a.) — İyi haber alan mahfiller, sulhun muhafazası için yapılan müzakeratın akamete uğrayacağına dair Japon ricaline kat'î kanaat hasıl edilmedikçe Japonyanın, Uzakşarkta şimdilik hiç bir yeni tedbir almıyacağını tahmin ediyorlar.

Ağustos ayındanberi müzakerata başlanmıştır ve devam edilmektedir. Tojo kabinesinin durumu, resmen tebliğ edilmemiş olmakla beraber, müzakeratın devamına müsaid olduğu söyleniyor.

Hull'e göre

(Baştarafı 1 inci sahifede)

zırı Cordell Hull beyanatta bulunarak demiştir ki:

«— Birleşik Amerikanın herhangi bir şekilde hakikî harbe atılmağa niyeti yoktur. Hükûmet, hâlâ meşru müdafaa kanununun icab ettirdiği siyaseti takib eylemektedir.»

Nazır, Birleşik Amerikanın gemilerini denizaltı tehlikesine karşı korumak vazifesi karşısında bulunduğunu söylemiş ve şunları ilâve etmiştir:

«— Şüphesiz arasıra zayıf anlarımız olacaktır. Fakat vaziyet şudur: Almanya bize harb ilân etmedikçe, harbe sürüklenmiyeceğiz. Bize harb ilân etmek de herhalde Almanyanın işine gelmez.»

Bundan sonra söz alan Amiral Stark şunları söylemiştir:

«— Kanaatim şudur ki, alacağımız tedbirler ne olursa olsun Almanya hazır olduğu zaman bize taarruz edecektir.»

Deniz encümeni reisi Emoryland, ticaret gemilerinin silâhlandırılması lehinde beyanatta bulunmuştur.

Ruzveltin söyliyeceği nutuk

Londra 27 (a.a.) — Londrada çıkan Daily Sketch gazetesinin Vaşington muhabirine göre, Cumhur Reisi Ruzveltin, Birleşik Amerika bahriye günü münasebetile irad edeceği nutkunda, Birleşik Amerikanın, tarihinde beşinci defa olarak korsanların üstüne yürüyeceğini söyliyeceği zannedilmektedir.

Cumhur Reisi, dün, Bahriye Nazırı Albay Frank Knoksa hitaben gönderdiği bir mektubda, bahriyenin, ilk millî müdafaa hattını teşkil etmek mes'uliyetini almağa ne dereceye kadar hazır olduğunu, millete ve şer kuvvetlerine isbata amade bulunduğunu söylemiştir.

Vaşington 27 (a.a.) — Gazeteciler, «pek mühim» diye tavsif edilen beyanatı dinlemek üzere Beyaz Saraya davet edilmişlerdir.

Şehir Tiyatrosu temsilleri

Tepebaşı DRAM kısmında
Bu akşam saat 20,30 da
H A M L E T

Hadiseler Arasında — FELEK

İyi mal gizleniyor!

İki kişi konuşuyor:

— Yahu! Gazetelerde de bir şey yok. Hep basmakalıb. Birbirini tutmıyan harb haberleri. Birkaç ihtikâr vak'ası. Hikâye, roman, (gi-ji) davası ve nihayet (Hamlet) in serpintileri. Hanıya, şöyle işlenmiş birinci sınıf fikir mahsullerine tesadüf edemiyoruz. Ne oldu bunlara? Neden yazmıyorlar?..

— Dün kunduracıya gittim. Bir çift ısmarlama kundura yaptırmak istedim.

— Fikir bahsinden ayakkabıya geçtin. Ben ne diyorum, sen ne söylüyorsun!

— Dinle beni! Kunduracıma gittim. Bir çift pabuc için tamam 28 lira istedi.. Akla ziyan.. Halbuki başımızın kabı bu kadar pahalı değildir. Bu yükseliş ayaklarımızın kıymetlenmesinden mi, ayakkablarının pahalılanmasından mı? diye merak ettim. Kunduracım anlattı:

«— Eskiden kilosunu 80 kuruşa aldığımız bakır çivi şimdi tamam on üç liradır.

Bir çift iskarpine iki buçuk ayak vidala gider. İyi vidalanın ayağını üç buçuk liraya alıyoruz. Sekiz lira o tutar. Rumanya köselesinin kilosu 12 lira. Bir çift kunduraya bir kilo kösele gittiğine göre yalnız derileri yirmi lira tutan bir çift kundurayı kaça yapalım? Hani bunun çivisi, ipliği, astarı, kesiciliği ve işçiliği?. Eskiden bir yaprak köseleyi 20 liraya alırdık. Şimdi tamam 175 lira. Bir yaprak kösele bir hayvanın yarı derisi olduğuna göre bir öküz derisi 350 lira demektir. Bunun canlısı bile bundan çok daha ucuz değil midir?» Ben sordum:

«— Bu neden böyle?» Cevab verdi:

«— Bu fiatı vermezseniz mal bulamazsınız. Hele fatura isterseniz kimse mal satmıyor. Malları dükkânlarında da tutmuyorlar. Yerli vidalaların ayağını iki liraya verip 120-130 kuruştan fatura çıkarıyorlar. Almazsanız işinize yaramıyan yatık malları gösterip iyi mal vermiyorlar. Ne yapalım? İyi malı herkes saklıyor.»

— E sonra?

— Sonrası, sen bu kunduracının sözlerinde kendi payına bir cevab bulamadın mı?

— Doğrusu pek kavrayamadım.

— Gözüm! Şimdi iyi mal gizleniyor. Harb, fevkalâde hal, ithalât sıkışıklığı falan gibi şartlar iyi malı piyasadan kaçırdığı gibi sanırım fikir mahsullerinin iyileri de bir tarafa gizleniyorlar.

— İleride pahalı satıp ihtikâr yapmak için mi?

— Zannetmem! Sadece bir meraklısını bulabilmek için. Nerede bizde fikir mahsullerine karşı o dediğin tiryakilik?

B. FELEK

Bir muallimin vefatı

Öğretmenler Yardım Cemiyeti Reisliğinden:

Cemiyetimiz azasından Kartal, Sovanlıkköy okulu başöğretmeni Salih Tüzünü aramızdan maalesef ebediyyen kaybettik. Kederli ailesine ve sayın arkadaşlara taziyetlerimizi sunarız.

Nikâh

Öğretmen Leman Tansuğ ile Yeni Adam haftalık fikir gazetesi muharrirlerinden Mahmud Yurderin nikâhları dünkü pazartesi günü Üsküdar Evlenme Memurluğunda akraba ve dostlarının huzurile yapılmıştır. Yeni evlileri tebrikle saadetler dileriz.

Teşekkür

Vefatile bizleri derin yeise garkeden ve hepimizin kalbinde kapanmıyacak yara açan babamız İstanbul meb'usu **GENERAL HAKKI ŞİNASİ EREL**'in gerek cenaze merasiminde bulunan büyüklerimize, arkadaşlarına ve bütün dostlarımıza, gerekse telgraf veya mektub veyahud bizzat kendileri gelerek taziyette bulunan arkadaş ve dostlarımıza yegân yegân teşekkür etmek fırsatını bulamadığımızdan dolayı gazeteniz vasıtasile şükran ve minnettarlığımızı sunmayı vecibe addederiz.

Merhumun ailesi

***

Sevgili anacığımızın âlemi ebediyete ufulü münasebetile bizzat huzurlarile dua ve tedfin merasimine iştirak etmek zahmetine katlanmak, çelenk, telgraf ve mektub göndermek ve bizzat ziyaretimize gelmek suretlerile sonsuz ve sönmez acımızı paylaşarak bizleri teselliye çalışan büyüklerimize, dostlarımıza, akraba ve yakınlarımıza derin şükran ve minnettarlıklarımızın bildirilmesini muhterem gazetenizden rica eyleriz.

Harun Saffet Gürson ve Dr. Fahri Celâl Göktulga ve aileleri

Mes'ud bir nikâh

Kabataş ve Darüşşafaka liseleri değerli fransızca muallimi Mazhar Özevrenin kızı Güzin Özevrenle Atina büyük elçiliği ticaret ataşesi Mitat Metyanın oğlu Sabahattin Metyanın nikâh merasimi 27/10/941 pazartesi günü güzide davetliler huzurunda Beyoğlu evlenme memurluğunda icra kılınmıştır. Genç evlilere saadetler temenni ederiz.

ŞARK SİNEMASINDA
Balıkçının Karısı
Emsalsiz bir muvaffakiyetle devam ediyor.

Sedad Abud
Fikriye Menderes
Evlenmişlerdir
İstanbul, 27 teşrinievvel 1941

Yazan: *A. J. Cronin*

Karanfilli Kadın

Çeviren: *Asude Zeybekoğlu*

Cumhuriyet'in edebî romanı: **1**

Bu ıslak teşrinisani gününde antika tüccarlarını Vernon'un müzayede salonuna cezbeden şey, sadece Holbein imzasını taşıyan bir minyatürdü; zira müzayedeye çıkarılan diğer eşyalar içinde bu minyatüre, kıymet veya ehemmiyet bakımından yaklaşabilecek başka tek bir parça bile yoktu. Kneller ailesi tarafından, beklenmedik bir sırada satılan bu minyatür «Karanfilli Kadın» namile bütün dünyaca tanınmış nadir ve dikkate şayan bir san'at eseriydi. Hakikaten bu, İngiltere Kralı Sekizinci Henry nezdindeki Fransız sefirinin kızı Madmazel de Quercy'nin bir minyatürü olmak ve ayni zamanda ressam Holbein'in İsviçreden Londraya dönüşü sırasında, yani takriben 1532 senesinde meydana getirilmiş bulunmak itibarile, büyük üstadın en muvaffak olduğu bir tarzı ve en verimli çalışma devresini nefsinde toplamış oluyordu.

Saat dört buçukta, satış sırası minyatüre geldiği zaman müzayede salonunun uzun galerisi hıncahınc dolmuştu. Teklifler, adeta müstehzi bir nezaketle iki bin gineden başlayarak çarçabuk beş bin gineye kadar yükseldi; orada kısa bir duraklamadan sonra yedi bine çıktı ve yeni bir tevakkuf devresi geçirdi. Fakat bir müddet geçince bu miktar, tekliflerin artık ancak iki mühim talib tarafından yapıldığını gösteren bir ahenk ile yükselmeğe başlayarak dokuz bin dört yüz gineye kadar vardı. Bu noktada umumî bir duraklama oldu.

— Dokuz bin dört yüz gine!

İtina ile ayrılarak taranmış saçları, ipekli siyah kravatının üzerine iliştirdiği inci iğnesile müzayede memuru, sakin bir dikkatle kurulduğu kırmızı boyalı kürsüsü üzerinden yalvarıcı bir eda ile bu miktarı tekrarlarken, nazarlarını Bernard Rubin'in ifadesiz çehresine dikmişti. Teklif Rubin'e karşı yapılmıştı, fakat o daha fazla vermeyi sanki rüyasında bile düşünmemiş gibi bir tavır takınıyordu. Yalnız şapkasının altında adeta kaybolan gözlerile küçük bir işaret yaptı, bunun üzerine müzayede memuru yüksek sesle ilân etti:

— Dokuz bin beş yüz!

Bunun üzerine, salonun diğer köşesinden derhal, belirsiz bir mukabele yükseldi:

— Dokuz bin altı yüz!

Müzayede memuru, rakamı, teşvik edici bir sesle tekrarlamıştı.

Rubin, hiddetini yenmeğe ve artırmada devam etmeğe çalıştı ve dokuz bin yedi yüze kadar çıktı; fakat salonun öteki ucundan bu sefer de yeni bir teklif yükseldi.

Müzayede memuru Rubin'e dönerek tekrarladı:

— Dokuz bin sekiz yüz!

Artık Rubin son sözünü söylemiş bulunuyordu. Kendince çizdiği haddi aşmıştı. Zaten Bernard Rubin'in antika ticaretindeki muvaffakiyetinin başlıca âmili ne zaman arttırmaktan vaz geçmesi lâzım geldiğini kat'î bir vuzuhla hissedebilme kabiliyeti idi.

Müzayede memuru, kalabalığın arasından yeni bir teklif bekleyerek bakışlarını ondan ona gezdirirken, tekrarladı:

— Dokuz bin sekiz yüz!

Kimsede hareket yoktu.

Müzayede memuru bağırdı:

— Dokuz bin sekiz yüze veriyorum.. Dokuz bin sekiz yüze veriyorum... Dokuz bin sekiz yüze sat..... tım. Alan Mis Lorimer'dir!

Katherine Lorimer uzun masasının başındaki iskemlesinden gösterişsiz bir tavırla kalktı ve mutantan salonun nihayetindeki kapıya doğru yürümeğe başladı. Kendisine nezaketle yol veren diğer antika tüccarları alçak sesle onu tebrik ediyorlardı. Fakat Katherine donuk bir tebessümden başka bir mukabelede bulunmadı. Hakikaten onlara ne cevab vereceğini bilmiyordu. Uzun senelerin tecrübesile edindiği soğukkanlılığına rağmen o bitmez tükenmez son saniyelerin heyecanile nabızlarının, açıtacak kadar şiddetle attığını duyuyordu. Bu minyatürü almayı zihnine koymuştu. Halbuki Rubin yeni bir teklif yapmış olsaydı, kendisinin sahadan hezimetle çekilmesi lâzım gelecekti.

Merdivenlerden inerken ihtiyar Rubin ona yetişti ve esrarlı bir sükût içinde yanında yürümeğe başladı.

Fevkalâde büyük ve pahalı bir araba olan siyah parlak limuzini -Rubin fiatını herkese ilândan kendisini alamamıştı- dışarıda, kaldırımın kenarında bekliyordu. Katherine ve Rubin, kapının önüne gelince koca Londranın ışığı, gürültüsü karşısında bir an duraladılar. Rubin:

— Galiba yolumuz bir! dedi.. Arabasını teklif için daima bu tâbiri kullanırdı.

Saat beşe geliyordu. Katherine birdenbire büroya gitmekten vaz geçerek eve dönmek istedi. Ufak bir baş hareketile Rubin'in teklifini kabul etti. Sonra karşılaştığı ani sis ve yağmur dalgası altında bir an ürpererek acele ile arabaya atladı.

Arkası var

BULMACA

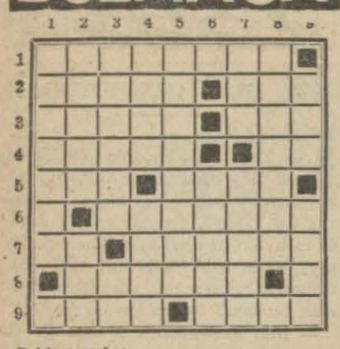

Soldan sağa:

1 — Doyurup büyütme. 2 — Vaktile Anadolunun garbındaki batan kıt'a, bir şeyin tamamile tersi ve aksi. 3 — Çok küçük bir parça, söz dinlemeyerek karşı gelen. 4 — Şairin yegâne sermayesi, çok değil. 5 — Ters çevirir başına bir harf getirirseniz «üstün» olur, gramerde bir bahis. 6 — Çay kaynatma vasıtalarından. 7 — Meşguliyet, kullandığımız saat esası. 8 — Küçük hane (iki kelime). 9 — Yemin edip söz veriş, terzilik levazımatından.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Kâğıd oyunlarından birini çok seven. 2 — Memleketimizin bir bölgesi halkından, cilveli. 3 — Eski bir İran hükümdarı, bir kelimenin kısaltılmışı. 4 — Bir cins para, tersi bayatlamamıştır. 5 — Yapamamak. 6 — Çağırı. 7 — Cefa, havlama. 8 — Uzun olmıyan madeni sicim (iki kelime). 9 — Mafsal yerlerimizden, muvafakat.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	T	O	R	P	İ	D	O	■	E
2	Ü	T	Ü	■	A	İ	N	A	M
3	R	U	Y	O	D	■	F	İ	N
4	K	R	A	L	E	V	İ	■	İ
5	Ç	■	■	T	■	A	L	A	Y
6	Ü	S	T	A	L	T	■	R	E
7	L	A	■	■	E	■	K	A	T
8	Ü	R	K	E	K	■	E	B	■
9	K	A	İ	M	E	■	L	A	F

BORSA

İstanbul Borsasının 27/10/941 fiatları

			Açılış ve kapanış
Londra	— 1	Sterlin	5.22
Nevyork	— 100	Dolar	132.20
Madrid	— 100	Pezeta	12.89
Stokholm	— 100	İsveç Kr.	30.75
ESHAM VE TAHVİLÂT			
Türk borcu I			23.25
İkramiyeli % 5 938			19.65
Sivas - Erzurum 2 - 7			20.60

Şişli Halkevinin

Yoksul çocuklara yardımı

Her sene olduğu gibi bu sene de Şişli Halkevi Sosyal Yardım kolu civarlarındaki ilk okullara devam eden yoksul çocuklardan 400 tanesine yerli ve yünlü kumaştan diktirdikleri elbiseleri bu gün öğleden sonra dağıtacaktır. Bundan başka, Şişli Halkevi okullara dağıtılmak üzere iki ton da erzak temin etmiş ve yavruların bir senelik iaşeleri temin olunmuştur.

YENİ ESERLER

İstatistik ve Tatbikatı

İstatistik Umum müdürlüğü Sorbon profesörlerinden ve maruf riyazi istatistikçilerinden G. Darmois'nın bu isimli eserini Zeki Zeybekoğluna tercüme ettirerek intişar sahasına koymuştur. 200 sahifelik bir cildi teşkil eden bu kitab, bilhassa istatistik metodlarının tatbiki bakımından nüfus tahlillerini, ekonomik faaliyet endekslerini, korelasyonları, rekolteleri, ekonomik istidlâlleri, mevzuubahis etmektedir.

Arkitekt (Mimar)

Bu derginin 123 - 124 üncü sayıları intişar etmiştir. İçinde orijinal ve tercüme yazıları vardır. Tavsiye ederiz.

Yavru Türk

Bu hafta çıkan Cumhuriyet sayısile yeni cilde (1) numara ile başlıyor. Bu terbiyevi çocuk gazetesini tavsiye ederiz.

Genc Bir Doktor İş Arıyor

Genc bir doktor İstanbulda olmak üzere hususi veya resmî müesseselerde iş aramaktadır. Telefon: 41731 e müracaat edilmesi.

ZAYİ — Eyüb nüfus memurluğundan aldığım nüfus tezkeresile Fatih askerlik şubesinden aldığım terhis tezkeremi zayi ettim. Yenisini çıkartacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

316 doğumlu Ali oğlu Ahmed

Kahve ve Lokantası

YARIN AÇILIYOR.

Bu münasebetle saat 18 den itibaren verilecek MATİNE DANSAN'a davet ediyor.

İstiklâl caddesi No. 122

İPEK Sineması methalinde

(SABIK AYTEN)

Sahib ve Başmuharriri: YUNUS NADİ

Umumi neşriyatı idare eden Yazı işleri müdürü: HİKMET MÜNİF ÜLGEN

Cumhuriyet Matbaası

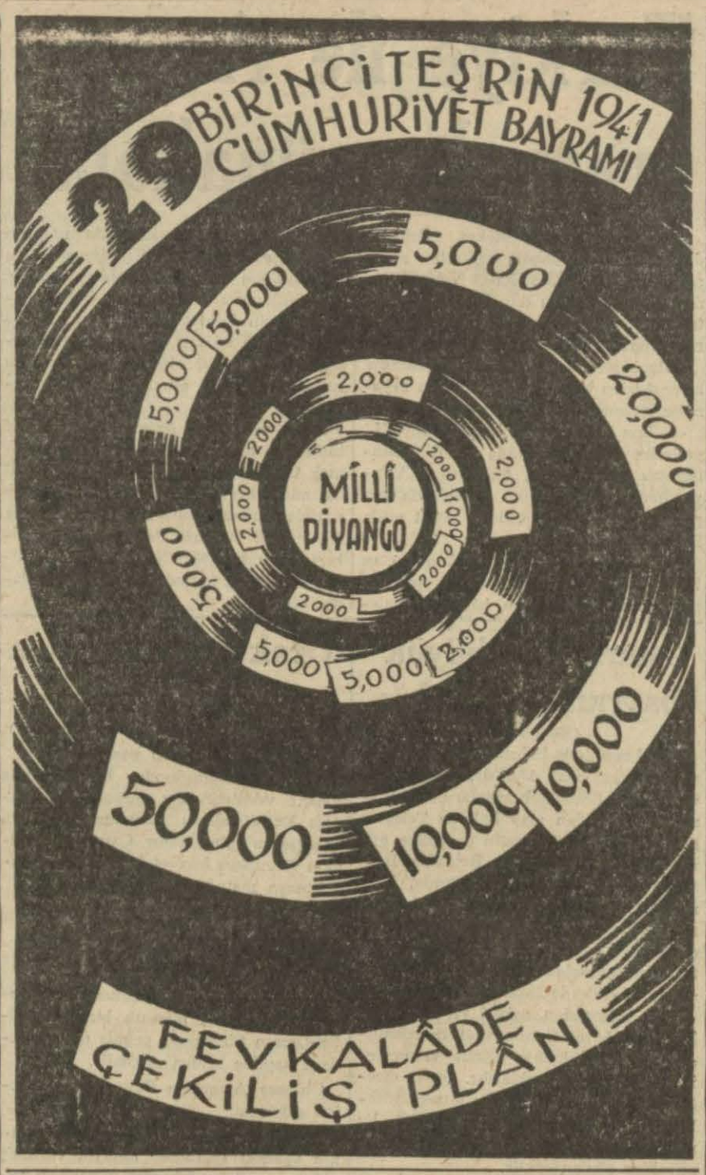

İstanbul Deniz Komutanlığından :

Refah vapuru şehidlerinden subay, gedikli erbaş ve erlerden tahsil çağında cocukları bulunan ailelerin acele Komutanlığımıza müracaatleri. (9343)

Talebe Alınacak

Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü Genel Direktörlüğünden:

1 — Madenciliğe aid muhtelif ihtisasları tahsil etmek ve yüksek mühendis yetiştirilmek üzere Zonguldak maden teknisyen mektebinin hususî sınıfına müsabaka imtihanile 25 talebe alınacaktır.

2 — İmtihanda kazananlar Zonguldak maden ocakları dahilinde en az dokuz ay çalıştırılacak ve yevmiye 150 kuruş alacaklardır.

3 — Talebe akşamları yabancı dil dersi görecek ve 9 ay hitamında ameli çalışmadan muvafık not alanlar yabancı dilden imtihana tâbi tutularak ehliyet gösterenler yüksek tahsil için Avrupaya gönderilecektir.

4 — Staj devresinde talebe kazancı ile geçinerek dilediği yerde ikamet edebilecek, ancak fevkalâde istidadları görülenler ve fakir oldukları anlaşılanlara ayrıca her ay 10 liraya kadar nakdî yardım yapılacaktır.

5 — Stajda ve lisanda muvaffak olamıyanlar arzu ettikleri takdirde leylî ve meccanî olan Zonguldak maden teknisyen mektebinin ikinci sınıfına imtihansız olarak ayni ders senesi sonunda iki sınıfın imtihanını birden verip dördüncü sınıfa terfi edebilecekler, bu sınıfı ikmal ile «maden teknisyeni» unvanile mektebden mezun olanlar devlet bareminde 30 lira aslî maaşla işe başlattırılacaklardır.

6 — Müsabaka imtihanına girecek talebe aşağıdaki şartları haiz olmalıdır.

A — Türkiye Cumhuriyeti tebaasından ve Türk ırkından bulunmak,

B — 18 yaşını bitirmiş, 25 yaşını geçmemiş olmak,

C — İyi hal ve ahlâk sahibi olmak «1940 - 1941 ders yılında mekteb müdavimi olmıyanlar doğruluk kâğıdı ibraz edeceklerdir.»

D — Bulaşıcı hastalıklarla malûl olmamak, sıhhati tam olmak, bünyesi madenciliğe ve maden ocaklarında çalışmağa müsaid bulunmak,

E — Lise olgunluk diplomasını ibraz etmek, yahud bu derecede tahsil gördüğü Maarif Vekâletince tasdik edilmek,

F — Nüfus hüviyet cüzdanı ve dört aded vesika fotografı vermek,

7 — Avrupaya gönderilecek talebe avdetlerinde tahsillerinin iki misli müddetle İktısad Vekâleti emrinde hizmet edeceklerine veya tahsil masraflarını defaten ödeyeceklerine dair müteselsil kefilli bir taahhüdname vereceklerdir.

8 — 15/11/941 akşamına kadar istida ve evrakı müspitelerini Ankarada Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü genel direktörlüğüne getiren veya gönderen namzedlerin 17/11/941 gününde Ankarada sıhhî muayeneleri ve 19/11/941 de gene Ankarada aşağıdaki derslerden yazılı müsabaka imtihanları yapılacaktır.

A — Cebir	F — Nazarî hesab
B — Hendese	G — Müsellesat
C — Fizik	H — Mihanik
D — Kimya	İ — Jeoloji
E — Ecnebi dil	7945 - 9409

NEVROZİN

Baş, diş, nezle, grip, romatizma

Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser.

İcabında günde 3 kaşe alınabilir. Her yerde pullu kutuları ısrarla isteyiniz.

Gazi Terbiye Enstitüsü Müdürlüğünden:

Enstitüde bu ders yılından başlıyarak açılmış olan yabancı dil şubesinin «fransızca» kısmına imtihanla yatılı talebe alınacaktır. Lise olgunluk veya Öğretmen okulu diplomasını almış ve yaşı «25» i geçmemiş olanların 3 sonteşrin 1941 pazartesi günü Enstitüde yapılacak imtihana girmek üzere dilekçe, diploma, hüviyet cüzdanı ve 8 adet fotografla birlikte mezkûr tarihe kadar Enstitüye başvurmaları lâzımdır. «7857» (9303)

Sümer Bank İplik ve Dokuma Fabrikaları Müessesesinden:

1 — Müessese merkezimizle fabrikaları için müsabaka imtihanile memur alınacaktır.

Taliblerin en az orta mekteb mezunu olması, askerlikle alâkası bulunmaması şarttır «Ticaret mektebi mezunları tercih edilir».

2 — İmtihan 1/11/941 cumartesi günü saat on dörtte Ankarada Yenişehirde İsmetinönü caddesi numara 15 te Müessese merkezimizle, İstanbulda Defterdar fabrikamızda icra edilecektir.

Müracaat ayni gün saat on ikiye kadar Ankara ve İstanbulda kabul edilir.

3 — İsteklilerin mekteb diploması, hüsnühal vesikası, iki boy ve dört vesika fotografı, evvelce çalışmış oldukları işlere aid bonservisi «halen her hangi bir müessesede çalışanlar için o müessesenin müsaadesi şarttır».

4 — Tayin edileceklere 3659 numaralı kanuna göre maaş verilecektir. Müessese imtihan neticesinde tayin edip etmemekte serbesttir. (9447)

Belediye Sular İdaresinden:

Elmalı üzinimiz için saç fıçılar içerisinde Elmalıda teslim edilmek üzere on beş ton alüminat de sut satın alınacaktır. Bu malzemeyi verebileceklerin 3/11/941 pazartesi günü saat ona kadar Taksim Sıraservilerdeki idare merkezinde Levazım Servisine müracaatle fiatlarını bildirmeleri. (9429)

RADYOLİN

İLE SABAH, ÖĞLE VE AKŞAM

Her yemekten sonra günde üç defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

«DOĞAN» Sigorta Anonim Şirketi Müessisleri Heyetinden :

Şirket sermayesinin tamamına İştirak, taahhüd ve (% 60) bedelleri tediye edilmiş bulunduğundan, ticaret kanununun 289 uncu maddesine tevfikan tesis umumî heyetinin akdi içtimaa daveti kararlaştırılmıştır. Tesis umumî heyetini teşkil ve aşağıdaki ruznamede yazılı hususları müzakere ve karara raptetmek üzere hissedarların kendilerine ayrıca gönderilecek davetnameleri hâmilen 14 ikinciteşrin 1941 tarihli cuma günü saat (11) de İstanbulda Aşirefendi caddesinde 35 No.da bulunan Türkiye İmar Bankasında hazır bulunmaları rica olunur.

RUZNAME:

1 — Hisselerin kâffesine iştirak taahhüd olunduğunun ve bunların (% 60) bedellerinin tesviye edildiğinin tasdiki.

2 — İdare meclisi azasının tayini ve ücreti huzurlarının tesbiti.

3 — Murakıbların tayini ve ücretlerinin tesbiti.

4 — Şirketin teşkili için ihtiyar olunan masrafların tasdiki ve şirket hesabına kaydının tasvibi.

«DOĞAN Sigorta Anonim Şirketi Müessisleri
Recai Turul
Emin Tanan
Mühendis Haydar Salih Tokal
Mühendis Enver Adakan
Mühendis Nihad Geyran

Üniversite Rektörlüğünden :

Üniversitede açılacak talebe kantinini idare etmek üzere bu işlerde çalışmış olanlara ihtiyac vardır. Şartları öğrenmek istiyenlerin İdarî ve Malî İşler Müdürlüğüne müracaatleri. (9444)

Türkiye Cumhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası

Şube ve Ajans adedi: 265.

ZİRAÎ ve TİCARÎ HER NEVİ BANKA MUAMELELERİ

Para biriktirenlere 28.800 lira ikramiye veriyor

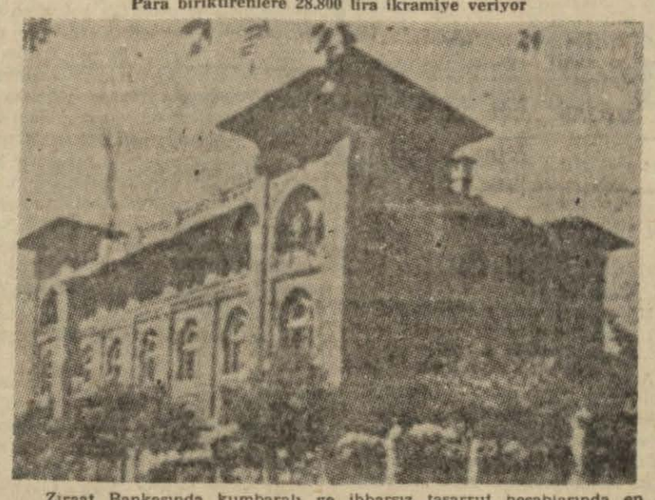

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesablarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	aded	1.000	liralık	4.000	lira	100	aded	50	liralık	5.000	lira
4	»	500	»	2.000	»	120	»	40	»	4.800	»
4	»	250	»	1.000	»	160	»	20	»	3.200	»
40	»	100	»	4.000	»						

DİKKAT: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede: 4 defa 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylûl, 11 Birincikânun tarihlerinde çekilecektir.

RADYO

Bugünkü Program

7,30	Program	18,00	Program
7,33	Müzik (Pl.)	18,03	Fasıl sazı
7,45	Haberler	18,30	Konuşma
8,00	Müzik (Pl.)	18,50	Cazband
8,15	Evin saati	19,30	Haberler
8,30	Müzik (Pl.)	19,45	Serbest za.
★		19,55	Müzik (Pl.)
12,30	Program	20,15	Rad. gazetesi
12,33	Davul zurna	20,45	Davul zurna
12,45	İstiklâl marşı	21,00	Ziraat ta.
12,50	Başvekilin hitabesi	21,10	Türküler
13,10	Ankaradaki tezahüratın naklî	21,30	Konuşma
14,10	Haberler	21,45	K. Türk Mü.
14,25	Orkestra	22,30	Haberler
		22,45	Caz (Pl.)
		23,00	Kapanış.

AMPUL

VERİTAS MARKA

110 ve 220 volt ve 5 vattan 1000 vata kadar

ELEKTRİK AMPULLARI

ÇOK MÜSAİD VE TENZİLÂTLI FİATLARLA SATILMAKTADIR

Adres: Osman Taşçıoğlu, Karaköypalas. 6 ncı kat. No. 15

Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Direktörlüğünden :

Dil ve Tarih Fakültesi 31 birinciteşrin cuma günü saat 8.30 da verilecek açılma dersile tedrisata başlayacaktır. «79,5 (9408)

Sümer Bank Umumî Müdürlüğünden:

İnşaat kontrol şefi aranıyor

Nazilli, Kayseri ve Hereke Şantiyelerimiz için birer kontrol şefliğine ihtiyac vardır. Namzedlere tecrübe, tahsil ve meslekî olğunluk derecelerine göre ücret verilecektir.

Taliblerin nihayet 5/11/941 tarihine kadar vesikalarile birlikte Sümer Bank Umumî Müdürlüğüne müracaatleri ilân olunur. (9405) (7899)

İstanbul Belediyesi ilânları

İstanbul Belediyesinden:

Cumhuriyet bayramına musadif çarşamba günü saat 14.30 da Taksim meydanında yapılacak geçid resmi için protokola dahil sivillere mahsus tribün davetiyeleri, saat 13 te Vilâyette tebrikâta gelindiği zaman verilecektir.

Yerler tesbit edilmiş olduğu için tribüne davetnamesiz girilemiyecektir. (9445)

Toprak Mahsulleri Ofisi İstanbul Şubesinden :

Bezi Ofizimizden verilmek üzere 500.000 - 1.000.000 aded un. kepek ve mikset çuvallarının imaliyesi kapalı zarf usulile eksiltmeye konulacaktır.

Teslimat	Haftada en az 20.000 çuval
Muvakkat teminat	5.000 Türk lirası
Kat'i teminat	25.000 » »
Eksiltme günü	4 ikinciteşrin 941 pazartesi günü

Şartnameler Toprak Mahsulleri Ofisi İstanbul şubesi Muhaberat Servisinden bilâbedel verilmektedir. Talib olanların muvakkat teminatlarını en geç eksiltme günü saat 14,30 a kadar Ofis vezmesine yatırarak makbuzlarını almaları ve zarflarını münakasa günü saat on beşe kadar İstanbul Şubesi Muhaberat servisine makbuz mukabili tevdi eylemeleri lâzımdır. Zarflar saat tam 15,15 te açılacaktır. Postada vaki gecikmeler kabul olunmaz. (9421)

Devlet Demiryolları işletme U. M. den:

4128 numaralı kanunla işletmesi idaremize verilmiş olan Ilıca - Palamutluk hattı 29/10/941 tarihinden itibaren işletmeye açılacaktır. Yolculara ve bazı mevadda hattın işletmeye açılacağı tarihten başlanmak üzere esas tarifelerden tenzilât yapılmıştır. (9420)

TÜRK TİCARET BANKASI A.Ş

KUPONLU VADELİ MEVDUAT

PARANI BURADA İŞLET

İstanbul Limanı Sahil Sıhhiye Merkezi Satınalma Komisyonundan :

Merkezimizle Büyükdere merkezi ve Tuzla, Kavak tahaffuzhaneleri ambarlarına teslim edilmek şartile 157 ton kriple maden kömürile 30 ton yerli sömikok kömürü açık eksiltme ile satın alınacaktır.

1 — Tahmin bedeli kriple maden kömürü «21» lira «50» kuruş ve sömikok kömürünün beher tonu «28» liradan olmak üzere her ikisinin umum tutarı «4215» lira «50» kuruştur.

2 — Şartname merkezimiz levazımından parasız alınır.

3 — Eksiltme 13/11/941 perşembe günü saat 14,30 da Galatada Kara Mustafapaşa sokağında mezkûr Merkez Satınalma Komisyonunda yapılacaktır.

4 — Mezkûr kömürlere aid teminatı muvakkate parası «316» lira «16» kuruştur.

5 — Eksiltmeye gireceklerin 941 senesi Ticaret Odası vesikaları göstermeleri şarttır. (9422)